

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**TOURISM DEVELOPMENT GUIDELINES FOR LADMAYOM FLOATING MARKET,
TALINGCHAN, BANGKOK**

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Program of Entrepreneurship

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ” เสนอโดย นางสาวชนธรณ์ ศรีสวัสดิ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.สรวรรยา ชื้อเลื่อม

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

Duanong Pongol ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ชื้อภักดิ์)

19 / พ.ค. / 53

Chai Chai

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไวยิน อิงคพัฒนากุล)

18 / เมษายน 2553

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

Chai Chai

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สรวรรยา ชื้อเลื่อม)

18 / พ.ค. / 53

51602719 : สาขาวิชาการประกอบการ

คำสำคัญ : นักท่องเที่ยว/ความต้องการของนักท่องเที่ยว

ชนธรรณ ศรีสวัสดิ์ : แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.สุวรรณยา ชื่อเล่ม. 102 หน้า.

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวและศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการเก็บข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกได้เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลหลักมี 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้นำอย่างเป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตตลิ่งชันที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน 2) ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยม 3) ผู้ประกอบธุรกิจ ในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า ผู้ประกอบอาชีพทำสวน ผู้ทำอาชีพเรือบริการท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 กลุ่มนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการศึกษาพบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้วนักท่องเที่ยวพึงพอใจในการมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมในระดับมาก แต่มีความต้องการให้ทางตลาดน้ำขยายพื้นที่สำหรับที่จอดรถเพิ่มขึ้น

ผลการวิจัยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 4 แนวทาง คือ แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

สาขาวิชาการประกอบการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา..... *สกค*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์..... *สม*

51602719 : MAJOR : ENTREPRENEURSHIP

KEY WORDS : TOURISTS/ THE TOURISTS' NEEDS

THANATHORN SRISAWAT : TOURISM DEVELOPMENT GUIDELINES FOR LADMAYOM FLOATING MARKET, TALINGCHAN, BANGKOK. THESIS ADVISOR : SAWANYA SUELUEAM , Ph.D.. 102 pp.

The objectives of this study were to study the tourists'needs and study the tourism development guideline for Ladmayom Floating Market, Talingchan, Bangkok. The researcher applied both the qualitative (Participant Observation and In-depth Interview) and quantitative (Questionnaire) research technique in data collection. Data were collected by the use of a set of questionnaires with the tourist sample and in-depth interview format with key informants. There were three groups of key informants, consisting of 1) formal leader : tourism officers of Talingchan district 2) informal leader : the founder of Ladmayom Floating Market 3) tourism entrepreneurs : shop owners, fruit gardener and wheelman.

The research findings were that the tourists'needs, over all, the tourists were found satisfied with their visits at a high level, while they needed to see more development in the car park.

The researcher suggested that there should be 4 guiding trends for tourism development of Ladmayom Floating Market, Talingchan, Bangkok. Those were the development of carrying capacity in the tourists, tourism resource conservation, development of travel patterns and community participation promotion.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

Program of Entrepreneurship Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature *Thanathorn Srisawat*

Thesis Advisor's signature *S. Sawanya*

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.สวรรยา ซึ่งเลื่อม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ซึ่งภักดี ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วศิน อิงคพัฒนากุล กรรมการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ให้
ข้อคิดเห็นตลอดจนตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จสมบูรณ์และขอขอบคุณคณาจารย์
และเจ้าหน้าที่คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในทุกๆด้าน
จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบคุณคุณชวน ชูจันทร์ ผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลหลักและทุกคนในตลาดน้ำคลองลัดมะยม ที่กรุณาให้ข้อมูลในการทำ
วิทยานิพนธ์ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาหวังว่าวิทยานิพนธ์นี้คงเป็นประโยชน์ไม่มากนักสำหรับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
โครงสร้างการวิจัย.....	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยว.....	6
แนวคิดเรื่องความสามารถในการรองรับของพื้นที่.....	18
แนวคิดทฤษฎีสัถยภาพ.....	19
แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	25
แนวคิดเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว.....	29
ความเป็นมาของตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
เครื่องมือในการวิจัย.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล.....	42

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
	ตอนที่ 1 บริบททั่วไปของตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	44
	ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำ คลองลัดมะยม	55
	ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	64
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
	สรุปผลการศึกษา.....	67
	การอภิปรายผลการศึกษา	68
	ข้อเสนอแนะในการศึกษา.....	71
บรรณานุกรม.....		80
ภาคผนวก.....		86
	ภาคผนวก ก แบบนำสัมภาษณ์สำหรับชาวบ้านในชุมชนตลาดน้ำคลอง ลัดมะยม	87
	ภาคผนวก ข แบบนำสัมภาษณ์สำหรับส่วนที่เรือน้ำเที่ยวของตลาดน้ำ คลองลัดมะยมพาเข้าชม	90
	ภาคผนวก ค แบบนำสัมภาษณ์สำหรับพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม	93
	ภาคผนวก ง แบบนำสัมภาษณ์สำหรับเรือน้ำเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม	96
	ภาคผนวก จ แบบสอบถามความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร	98
ประวัติผู้วิจัย.....		102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว.....	43
2	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	55
3	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม	58
4	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจ ในระดับต่ำ.....	71
5	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจำแนกตามความ พึงพอใจในระดับต่ำ.....	72
6	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง.....	73
7	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจำแนกตามความ พึงพอใจในระดับปานกลาง.....	75
8	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจ ในระดับสูง.....	77
9	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจำแนกตามความ พึงพอใจในระดับสูง.....	78

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างการวิจัย	5
2	แผนที่เขตคลังชั้น.....	45
3	แผนที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	46
4	ตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	47
5	อาณาบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	48
6	ตลาดน้ำคลองลัดมะยมฝั่งเหนือของถนนบางระมาด.....	49
7	ตลาดน้ำคลองลัดมะยมฝั่งใต้ของถนนบางระมาด.....	50
8	บริเวณที่นั่งรับประทานอาหารตลาดน้ำคลองลัดมะยม.....	51
9	สภาพแวดล้อมบริเวณพื้นที่คลองลัดมะยม.....	52

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวนับว่าเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศเป็นอย่างมาก โดยก่อให้เกิดการลงทุนทางธุรกิจและการจ้างงานกระจายรายได้สู่ชุมชน เช่น ร้านอาหาร โรงแรม โฮมสเตย์ บริษัทนำเที่ยว ร้านขายของที่ระลึกและพัฒนาธุรกิจบริการและสถานที่ท่องเที่ยวให้มีศักยภาพ ภายใต้ความต้องการของประเทศในการสร้างดุลยภาพระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ประกอบกับกระแสของโลกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) โดยเฉพาะจากแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) มีส่วนผลักดันให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2544 : 1)

1. กระแสความต้องการ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
2. กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวในด้านการศึกษาเรียนรู้ หรือมีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นความต้องการที่มีมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยว
3. กระแสความต้องการการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มาจากท้องถิ่นอันจะเป็นหลักประกันที่จะทำให้การพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้องมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสม เป็นไปตามความต้องการของผู้ที่อยู่ในพื้นที่มากขึ้น

จากพลังกระแส 3 กระแสนี้ จึงทำให้เกิดแนวความคิดของการพัฒนาในทิศทางที่ยั่งยืน ซึ่งมีผลต่อการท่องเที่ยวโดยตรง และต้องระบบจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวรวมทั้งรูปแบบการท่องเที่ยวมากขึ้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) เป็นการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้อง และสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วย การจัดการท่องเที่ยวลักษณะนี้มีความหมายต่อการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่เดียวกันจะสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศได้ด้วย

จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทย มีการปรับตัวดีขึ้น โดยลำดับถึง 4 อันดับ (จากอันดับที่ 43 ในปี 2550 เป็นอันดับที่ 42 ในปี 2551 และอันดับที่ 39 ในปี 2552 จาก 130 ประเทศ)และการจัดอันดับกลุ่มประเทศนำเที่ยว ในปี 2550 ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ นำเที่ยวลำดับที่ 18 จาก 50 อันดับแรกของโลก (Top tourism destinations 2006, 50 most visited) โดยมีจุดแข็ง ได้แก่ การขนส่งทางอากาศที่สะดวก การพัฒนาสินค้า/กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และอภยาศัยไมตรีของคนไทย แต่มีจุดอ่อน ได้แก่ กฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับด้านการท่องเที่ยวที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว และในการจัดอันดับเมืองนำเที่ยวที่จัดขึ้นโดยหนังสือพิมพ์ Aftonbladet เป็นหนังสือพิมพ์ชื่อดังของประเทศสวีเดน กรุงเทพมหานครของไทยยังติด 1 ใน 6 ของการจัดอันดับประเภทเมืองนำเที่ยวจากทั่วโลก (Big – City Worldwide) โดยผลการโหวต ได้เผยแพร่ผ่านเอกสารชื่อ Aftonbladet Resa ซึ่งเป็นเอกสารแนบของหนังสือพิมพ์ Aftonbladet ในฉบับประจำวันที่ 13 – 14 มกราคม 2552 ประเทศไทยมีเมืองที่ถูกจัดว่าเป็นเมืองที่น่าเที่ยวอยู่หลายแห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก

อย่างไรก็ตามความต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาวะที่เศรษฐกิจโลกตกต่ำ และจากผลกระทบที่ประเทศไทยประสบปัญหาทางธุรกิจเมืองที่ผ่านมาทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ดังนั้นในปี 2552 นี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงจัดทำโครงการกระตุ้นคนไทยเที่ยวในประเทศภายใต้สโลแกน "เที่ยวไทยก็รักถิ่น เศรษฐกิจไทยก็คึก" และกระตุ้นนักท่องเที่ยวต่างชาติในกลุ่มคุณภาพภายใต้สโลแกน "Amazing Thailand Amazing Value" เพื่อให้มีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ

การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแตกต่างกันไปตามทรัพยากรแต่ละสถานที่นั้นๆ การท่องเที่ยวทางน้ำ นับเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับคนไทยมาช้านาน จากการอาศัยแม่น้ำลำคลองเป็นเส้นทางคมนาคม และวิถีชีวิตคนไทยที่อาศัยอยู่ริมน้ำ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำและเป็นที่ยอมรับอย่างมากในปัจจุบัน เช่น การล่องเรือชมธรรมชาติและชมวิถีชีวิตชุมชนริมน้ำ และจัดให้มีตลาดน้ำเพื่อให้ชาวบ้านนำผลิตผลมาขาย สร้างรายได้ให้ชุมชน ในปัจจุบันเราสามารถพบเห็นตลาดน้ำกระจายอยู่ในพื้นที่จังหวัดต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็น นครปฐม ราชบุรี สมุทรสงคราม รวมถึงเมืองหลวงดังเช่น กรุงเทพมหานคร ที่มีตลาดน้ำที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น ตลาดน้ำตลิ่งชัน ตลาดน้ำวัดสะพาน ตลาดน้ำวัดไทร และตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นต้น

ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นตลาดน้ำที่เพิ่งเปิดไม่นาน เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2547 ตั้งอยู่ที่ 30 หมู่ 15 ถนนบางระมาด แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตลาดน้ำจะมีเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เริ่มตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. การเดินทางไปตลาดน้ำคลองลัดมะยม โดยรถยนต์ส่วนตัวให้มาตามเส้นทางถนนบรมราชชนนีมุ่งหน้าไปทางพุทธมณฑล จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนกาญจนาภิเษก (บางแค-บางบัวทอง) จะผ่านปั๊มน้ำมันเอสโซ่ (ปั๊มที่ 1) ปั๊มปตท. และปั๊มน้ำมันเอสโซ่ (ปั๊มที่ 2) ให้เลี้ยวซ้ายเข้าซอยข้างปั๊มเอสโซ่ที่ 2 ปากซอยเขียนว่าเป็นทางลัดสู่จรัญสนิทวงศ์ 35 วิ่งเข้าซอยไปประมาณ 1 กิโลเมตรจะเห็นตลาดน้ำคลองลัดมะยมอยู่ทั้งทางซ้ายและทางขวามือ หรือเดินทางโดยขึ้นรถโดยสารประจำทางรถสองแถวสายปู่เถร-ท่าเรือรถไฟ จากท่าเรือรถไฟหรือจากสถานีรถไฟบางกอกน้อย รถโดยสารจะวิ่งผ่านถนนสายหลัก เช่น ถนนจรัญสนิทวงศ์ บางขุนนนท์ ถนนบรมราชชนนี ถนนพุทธมณฑลสาย 1 และผ่านตลาดน้ำคลองลัดมะยมไปจนถึงวัดปู่เถร ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นตลาดน้ำที่มีลักษณะเด่นที่ยังคงวิถีชีวิตริมน้ำและทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติดั้งเดิม จนได้รับรางวัลชุมชนท่องเที่ยวดีเด่นจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี 2550 ประกอบกับที่ตั้งของพื้นที่ไม่ไกลเดินทางเข้าถึงได้สะดวก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาว่า นักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีความพึงพอใจและความต้องการอย่างไรต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม และจะมีแนวทางอย่างไรที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ผลงานวิจัยนี้ศึกษา ระดับกับทิศใด

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2552 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลา 9 เดือน

ขั้นตอนของการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปผลการศึกษา
5. การเสนอแนะ

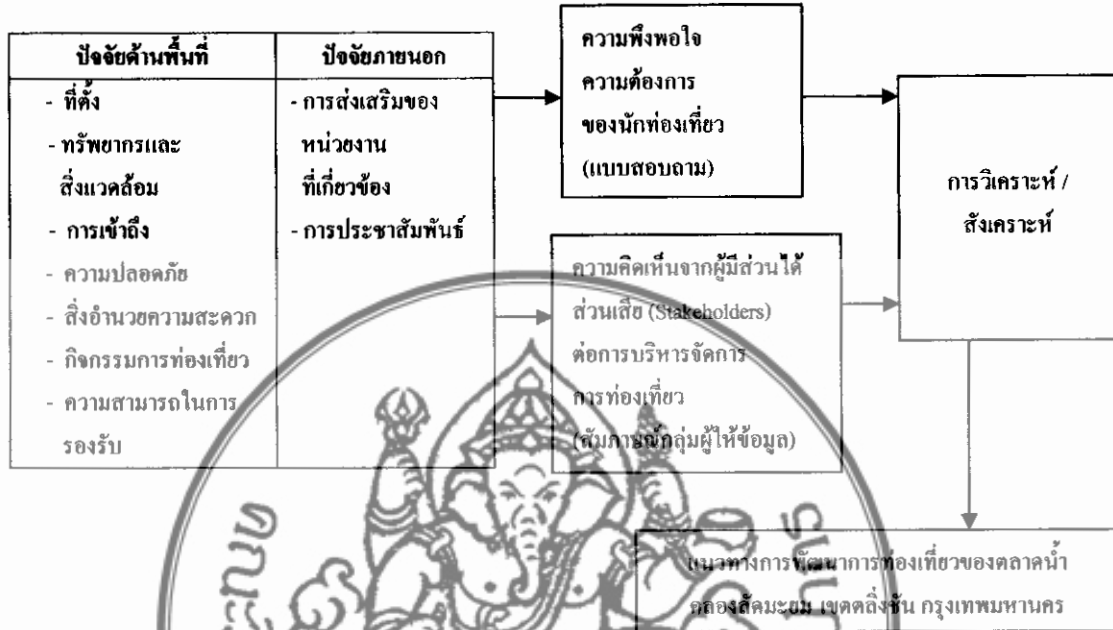
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1. **นักท่องเที่ยว** หมายถึง บุคคลที่เป็นชาวไทยทั้งชายและหญิงมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
2. **ความต้องการของนักท่องเที่ยว** ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์ความหมายของความต้องการของนักท่องเที่ยวจากประจักษ์ศิริ ถักศิทินิจ, 2550 ซึ่งกล่าวถึง หมายถึง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว ด้านบริการท่องเที่ยว และด้านรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 6 ด้าน หากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อยหรือปานกลาง แสดงให้เห็นว่าสิ่งนั้นอยู่ในสถานะที่ขาดแคลน ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาด้านนั้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
3. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่องค์กรทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ ในการนำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการดำเนินการจัดการด้านการท่องเที่ยวต่อไป

โครงสร้างการวิจัย

ภาพที่ 1 โครงสร้างการวิจัย

(ภาพโดยนางสาวชนธรณ์ ศรีสวัสดิ์ เมื่อ 2 เมษายน 2553)

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร มุ่งศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องใน 8 ประเด็นตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเรื่องความสามารถในการรองรับของพื้นที่
3. แนวคิดทฤษฎีศักยภาพ
4. แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
7. ความเป็นมาของตลาดน้ำคลองลัดมะยม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

หม่อมหลวงคชู๋ ชุมสาย (2527 : 4-5) ได้กล่าวถึงความหมายคำว่า การท่องเที่ยวและการเดินทาง ไว้ในหนังสือ “ปฐมบทแห่งการท่องเที่ยว” ว่า การท่องเที่ยวเป็นเรื่องของการเดินทาง ถ้าไม่มีการเดินทางก็ไม่มีการท่องเที่ยว และในเรื่องของการท่องเที่ยว ผู้ดำเนินงานการท่องเที่ยวมักใช้คำว่า การท่องเที่ยวและการเดินทางปนกัน บางทีใช้คำว่า การท่องเที่ยว ให้มีความหมายถึงทั้งการท่องเที่ยวและการเดินทาง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า Tourism Authority of Thailand

ในพจนานุกรม Webster’s Third New International Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า Tourism และ Tourist ไว้ดังนี้

Tourism หมายถึง การท่องเที่ยว การเดินทางเพื่อความสราญใจ และการบริหารงานธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยว ผู้ที่เดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เพื่อไปหาสุขารมณ์ หรือ เพื่อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แล้วกลับมา ณ จุดเริ่มต้น

ปัจจุบันไทยเราใช้คำท่องเที่ยวแต่เพียงคำเดียว เช่น การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ซึ่งเหมาะสมมากเพราะคำว่า “ท่องเที่ยว” นั้น หมายถึง การเดินทางอยู่แล้ว คำว่า Tour ในภาษาอังกฤษเดิมเป็นคำในภาษาฝรั่งเศส ซึ่งภาษาอังกฤษนำมาใช้ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 โดยกล่าวว่า ผู้ที่จะได้รับการศึกษาอย่างสมบูรณ์จะต้องข้ามไปท่องเที่ยวในประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปให้ทั่วถึง โดยใช้คำว่า To Make a Grand Tour และเริ่มใช้ในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ในประเทศอังกฤษได้มีผู้นำคำว่า Tour ในภาษาฝรั่งเศสมาใช้และเรียกผู้เดินทางแบบนี้ว่า Tourist ต่อมาเกิดคำว่า Tourism ซึ่งหมายถึง “ลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา” และเมื่อการท่องเที่ยวขยายตัวมากขึ้น Tourism ก็หมายถึงการท่องเที่ยวทั่วไป

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน Tourism กับ Travel มีความหมายเกือบเป็นอย่างเดียวกัน และใช้สลับสับเปลี่ยนกันตลอดมา

ในประเทศไทยเราใช้คำว่า “ไปเที่ยว” มานาน มีความหมายว่า “ไปไหนต่อไหนทั้งใกล้และไกลเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ต่อมาในปี พ.ศ.2467 ธรรมดไฟได้สังเกตเห็นประโยชน์เกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยของชาวต่างประเทศที่อยู่ใกล้เคียง เรียกชื่อชาวต่างประเทศว่า “ผู้เดินทาง” และบรรดาที่พักของธรรมดไฟและโรงแรมต่างๆ ก็เรียกว่า “ที่พักคนเดินทาง” ต่อมาในปี พ.ศ.2479 เริ่มมีการใช้คำว่า “ท่องเที่ยว” และประมาณปี พ.ศ. 2480 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาว่า คำว่า “ท่องเที่ยว” หรือ “เที่ยว” มีนัยไปในเชิงเที่ยวเตร่เหลวไหล จึงได้ให้นักปราชญ์ในสมัยนั้นคิดคำใหม่ และเสด็จในกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ได้ประทานคำว่า “ทัศนจาร” สำหรับการท่องเที่ยว และ “นักท่องเที่ยว” สำหรับนักท่องเที่ยว และประเทศไทยได้ใช้คำนี้อยู่ระยะหนึ่ง ทั้งๆ ที่ยังมีสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในกระทรวงคมนาคม แต่คงจะไม่ได้ปฏิบัติอะไรมากนัก จนถึงปี พ.ศ.2492 ได้โอนสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวมาอยู่ในความดูแลของกรมโฆษณาการ นับแต่นั้นมาคำว่า “ท่องเที่ยว” ก็ไม่ได้มีความหมายเช่นเดียวกับคำ “ไปเที่ยว” หรือ “เที่ยว” แต่หากมีความหมายอย่างเป็นทางการเป็นงานอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นการปฏิบัติงานที่มีระบบจนเรียกได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง และเรื่องของการท่องเที่ยวก็ได้พัฒนาขึ้นเป็นวิชาการแขนงหนึ่ง

แม้ว่าคำว่า Tour กับคำว่า Travel จะเป็นคำที่มีความหมายเกือบเหมือนกันก็จริง แต่เมื่อถึงคราวที่จะใช้คำว่า “นักท่องเที่ยว” หน่วยงานทุกแห่งจะใช้คำว่า Tourist กันทั้งสิ้น ไม่มีการใช้คำว่า

Traveller เมื่อพูดถึงนักท่องเที่ยวอีกเลย อย่างไรก็ตาม นักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวได้จัดประเภทของนักท่องเที่ยวไว้ตามลักษณะของการท่องเที่ยว ดังนี้

1. **Tourist** หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางจากที่พักอาศัยของตนแล้วกลับมาเกินกว่า 24 ชั่วโมง และได้ไปพักแรมที่ใดที่หนึ่งชั่วคาบเวลาหนึ่ง บางประเทศเรียกว่า Night Visitor

2. **Excursionist** หมายถึง นักท่องเที่ยวแบบเข้าไปเยือนกลับ หรือกลับมาถึงบ้านภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่พักแรม ณ ที่ใด บางประเทศเรียก Day Visitor

3. **Visitor** มีความหมายอย่างเดียวกัน Tourist แต่เป็นคำที่ประเทศหนึ่งใช้เรียกนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นที่เข้ามาในประเทศของตน และบางที่เรียกว่า Foreign Visitor นอกจากนี้ในประเทศที่ใช้คำว่า Visitor แทน Tourist มักจะใช้คำว่า Tourist หรือ Domestic Tourist ซึ่งหมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศหนึ่งแล้วท่องเที่ยวไปแต่เฉพาะภายในประเทศของตน

ดังนั้น คำว่า “การท่องเที่ยว” จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง มิได้มีความหมายเพียงการเดินทาง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังหมายถึง การเคลื่อนย้ายของประชากรจากแห่งหนึ่ง ไปสู่อีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางภายในประเทศและเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ฉะนั้นการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นธุรกิจที่กว้างขวาง ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่าความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” นั้นจะมีความหมายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัย ไปยังที่อื่นชั่วคราว

2. เดินทางด้วยความสมัครใจ

3. เดินทางด้วยจุดมุ่งหมายใดๆ ก็ได้ที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

ผลงานวิจัยนิตยภัต ระดับบัณฑิตศึกษา

ประเภทของการท่องเที่ยว หมายถึง ประสิทธิภาพ ในการท่องเที่ยว กล่าวคือ ในการ

จำแนกที่หมายปลายทางทางการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็นประเภท ของ ประสิทธิภาพที่นักท่องเที่ยวได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่

1. การท่องเที่ยวเพื่อสันทนาการ (Recreational tourism) เป็นการเข้าร่วมในการแข่งขัน กีฬา เล่นกีฬา แชน้ำพุแร่รักษาโรค การอาบแดด และการสมาคมกันในสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายจิตใจ สถานที่ดังกล่าว เช่น ชายทะเล สนามกอล์ฟ สนามเทนนิส ฯลฯ

2. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Intensive tour) เป็นการท่องเที่ยวจัดขึ้นเพื่อเป็นรางวัล แก่พนักงาน เป็นสวัสดิการของหน่วยงาน และบริษัทห้างร้านต่างๆ เพื่อดูงาน การสันทนาการ โดย หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

3. การท่องเที่ยวเพื่อชมประวัติศาสตร์ (Historical tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมพิพิธภัณฑสถานและโบสถ์เก่า ที่เน้นความรุ่งเรืองในอดีต อาจเป็นการเยือนอนุสาวรีย์ โบสถ์ วิหาร วังต่างๆ ชมการแสดงแสงเสียงเหตุการณ์เด่นๆ ในอดีตกาล

4. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business tourism) มีลักษณะเด่น คือ การประชุมหรือพบปะกัน หรือการสัมมนา ซึ่งมักจะรวมการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ ด้วย

5. การท่องเที่ยวเพื่อชมวัฒนธรรม (Culture Tourism) เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัส และในบางครั้งเข้าร่วมวิถีชีวิตเก่าๆ ที่หาได้ยาก ท้องถิ่นเก่าๆ ที่มีความน่าสนใจ เป็นที่น่าดึงดูดความสนใจ เช่น เครื่องแต่งกายตามประเพณี การเร่ร่อนบำเพ็ญบ้าน การแสดงศิลปะและหัตถกรรมโบราณ ฯลฯ

6. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่จะสังเกตเห็น แสดงออกทางวัฒนธรรมและแบบแผนการใช้ชีวิตของประชากรต่างเผ่าพันธุ์ ซึ่งรวมทั้งการไปเยือนบ้านเกิดเมืองนอน การเข้าร่วมพิธีกรรมรำผีฟ้า และเข้าร่วมพิธีทางศาสนาต่างๆ

7. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental tourism) คล้ายคลึงกับการท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ แต่เน้นดึงดูดใจที่เป็นสิ่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่เน้นชาติพันธุ์มนุษย์ การกลับคืนสู่ธรรมชาติ และการชื่นชมต่อความสัมพันธ์ของคนกับพื้นพิภพ ซึ่งรวมทั้งการถ่ายภาพ การเดินทางไกล การปีนเขา การล่องเรือเล็ก และการตั้งแคมป์

การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยววันนี้ ภาครัฐและเอกชนท่องเที่ยวได้จัดรูปแบบการท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การท่องเที่ยวแบบบันเทิงและการกีฬา (Sport and Entertainment Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในแต่ละกิจกรรมนั้นเป็นพิเศษ เพื่อความพึงพอใจ ความสนุกสนานตื่นเต้น รื่นเริง บันเทิงใจ ที่มุ่งเน้นการบริการที่เหมาะสม

ผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

2. การท่องเที่ยวธรรมชาติ (Natural Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติเพื่อหาความเพลิดเพลิน เสาะหาความสนุกสนานตื่นเต้น และพักผ่อนหย่อนใจ

3. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและสัมมนา (Business and Convention Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักธุรกิจ และผู้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดต่อธุรกิจ หรือเพื่อประชุม ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าต่างๆ ก่อนการประชุมมีการจัดรายการท่องเที่ยวอาจเป็นรายการทัศนศึกษา หรือหลังการประชุมมีการจัดรายการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

4. การท่องเที่ยววัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งโบราณคดี ประวัติศาสตร์ งานประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตชาวบ้านในชนบท และสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้น

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ เพราะองค์ประกอบนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแล้วยังเป็นผลดีแก่นักท่องเที่ยว โดยทั่วไปด้วย กิจกรรมทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง คือ

1. นักท่องเที่ยว
2. สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว
3. การคมนาคมขนส่ง
4. ข้อมูลข่าวสารและการบริการ
5. ความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
6. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน
7. การสนับสนุนอื่นๆ

นักท่องเที่ยว

ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย สิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะของนักท่องเที่ยว จำแนกออกตามลักษณะของเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ เชื้อชาติหรือสัญชาติ

ผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

2. การกระจายของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศใดบ้าง มีจำนวนมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวจากทวีปต่างๆ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศมาก เช่น ยุโรป อเมริกา เอเชีย แอฟริกา และโอเชียเนีย

3. กิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยว เช่น เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อการประชุม การพักผ่อนหย่อนใจ การแข่งขันกีฬา การเจรจาธุรกิจ หรือเยี่ยมญาติ สำหรับประเทศไทยผู้ที่เดินทางเข้าประเทศมีจุดมุ่งหมายหลายอย่าง เช่น ท่องเที่ยว ธุรกิจ ประชุม ปฏิบัติราชการและอื่นๆ

4. ฤดูกาลท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในฤดูใดมาก ฤดูใดน้อย

5. ทักษะคตินักท่องเที่ยว มีทัศนคติต่อประเทศที่ตนไปเที่ยวมาอย่างไร

สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว

สินค้าท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ เป็นสินค้าที่รวบรวมเอาสินค้าและบริการหลายประเภททั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมไว้ด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี อุตสาหกรรม สาธารณูปโภคต่างๆ สินค้าเหล่านี้มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการต่างกัน เช่น

ประการแรก สินค้าการท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติมักมีลักษณะเป็นสินค้าสาธารณะ ตัวอย่างเช่น ชายหาด น้ำตก ภูเขา และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งต้นทุนในการจัดการและรักษาสินค้าท่องเที่ยวประเภทนี้จะสูง

ประการที่สอง ความปลอดภัยและสาธารณูปโภคเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสินค้าท่องเที่ยว สินค้าประเภทนี้ต้องใช้ทุนสูงมาก สิ่งต่อไปนี้เป็นตัวอย่างที่ดีของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ปราศจากการขู้งใจ แต่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ถึงปีละ 5 ล้านคน ความสำเร็จนี้เป็นผลมาจากการมีประสิทธิภาพของระบบสาธารณูปโภค เช่น การสื่อสาร โทรคมนาคม ระบบการคมนาคม และการบริหารด้านสุขอนามัยสาธารณสุขและระบบความปลอดภัย

ประเภทที่สาม คนและวัฒนธรรมท้องถิ่นนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ หลายอย่าง เช่น ประเภทที่ใช้ทุน แรงงาน หรือวัฒนธรรม แต่ผู้ผลิตสินค้าประเภทหลังอาจจะไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในบางกรณียังได้รับผลเสียจากการท่องเที่ยวอีกด้วย สินค้าประเภทนี้จะมีผู้ประกอบการทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

ดังนั้นความเชื่อที่ว่า สินค้าท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่ใช้แรงงานมาก จึงไม่เป็นจริงเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าการขายสินค้าท่องเที่ยวนั้นเน้นองค์ประกอบใดเป็นหลัก ในปัจจุบันความรู้เกี่ยวกับตัวหรือแหล่งสินค้ามีพอสมควร แต่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนผลกระทบของโครงสร้างองค์กรที่มคอการแบ่งปันผลประโยชน์ภายในอุตสาหกรรมนับว่ายังจำกัดอย่างยิ่ง (มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด 2536 : 32)

สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว จะต้องเป็นสิ่งซึ่งนักท่องเที่ยวไปเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจ (Attraction) เพราะมีสิ่งที่มีคุณค่าด้านต่างๆ หลายอย่างที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าต่างๆ ดังนี้

1. คุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น มีสิ่งที่น่าสนใจด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เมือง สถาปัตยกรรมการศึกษา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อนุสาวรีย์ สิ่งก่อสร้างใหม่ๆ
2. วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศนั้นๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะต่างๆ การละเล่นพื้นเมือง และหัตถกรรมต่างๆ

3. ทิวทัศน์หรือทัศนียภาพต่างๆ เช่น ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก ทะเล ป่าไม้ สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ ฯลฯ
4. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่างๆ เช่น การแข่งขันกีฬา การแสดงต่างๆ สวนสนุก สวนสัตว์ ชีวิตยามราตรี เป็นต้น
5. ความประทับใจจากลมฟ้าอากาศ เช่น อากาศเย็นสบาย ไม้ร้อนจัด หนาวจัด

การคมนาคมขนส่ง

การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินต่อไปได้ ซึ่งในเรื่องการคมนาคมจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. รูปแบบของการคมนาคมขนส่ง การคมนาคมขนส่งแต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของการประกอบธุรกิจ และตามความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. การคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว สดวกการเดินทาง สะดวก ปลอดภัย รวดเร็ว และมีมาตรฐานดีมีแก่น้อยแค่ไหน
3. การคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึงรูปแบบและมาตรฐานของการคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น รถนำเที่ยวมีจำนวนเพียงพอหรือไม่ คุณภาพและมาตรฐานของยานพาหนะ ตลอดจนความสะอาดและความปลอดภัย
4. แบบแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว พิจารณาว่า เป็นแบบใด เช่น แบบเป็นหมู่คณะ กลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ ยานพาหนะที่ใช้เป็นของส่วนตัวหรือของสาธารณะ
5. บริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสาร หรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น สถานีขนส่ง หรือบริการเดินทาง ระหว่างทาง ปลายทาง

6. รูปแบบ หรือปัญหาการจราจร ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ กรุงเทพฯ เป็นปัญหาสำคัญทั้งต่อชาวกรุงเทพฯ และต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยวของไทยมักจะใช้ปัญหาการจราจรในกรุงเทพฯ เป็นเครื่องชี้ถึงข้อเสียทางการท่องเที่ยวของไทย

ข้อมูลข่าวสารและการบริการ

ข้อมูลข่าวสารเป็นเอกสารเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น เช่น หนังสือแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว แผ่นพับ แผนที่ และเอกสารแนะนำต่างๆ ตัวอย่างเช่น

1. การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว เช่น ราชการเทศบาลท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ หรือฤดูกาลของการท่องเที่ยวแต่ละภาค เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง แข่งเรือ เป็นต้น

2. การส่งเสริมและให้ความรู้ใหม่ๆ โดยเผยแพร่เอกสารการนำเที่ยวแก่ชุมชน
3. อบรมการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ เป็นการให้ความรู้แก่บุคคลที่สนใจในอาชีพการจ้ดนำเที่ยวและเพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว
4. รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง จัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว
5. จัดทำแผนที่เส้นทางและแผนที่ท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง จัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่ เพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการเดินทางท่องเที่ยว

สิ่งที่สำคัญที่สุดของธุรกิจการท่องเที่ยวอีกประการหนึ่ง คือ การบริการ ซึ่งจะประกอบด้วยบริการในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

1. ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท ที่พักแรมกลางแจ้ง บังกะโล สถานที่พักจะต้องสะอาด สะดวกสบาย ปลอดภัย ราคาเหมาะสมกับที่พักแต่ละประเภท การจัดระดับของโรงแรมซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก จะถูกจัดระดับโดยใช้สัญลักษณ์เป็นรูปดาว คือ ถ้าเป็นโรงแรมที่ระดับห้าหรือหกดาวมีบริการยอดเยี่ยมจะให้สัญลักษณ์ 4 – 5 ดาว และลดหย่อนลงมาตามลำดับ สำหรับประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการจัดระดับของโรงแรม หรือสถานที่พักที่เปิดบริการอยู่ในประเทศโดยไร้เงื่อนไขราคาต่อห้องพักต่อคืนเป็นตัวกำหนดดังต่อไปนี้

โรงแรมระดับ 1	ราคาที่พักต่อห้อง/คืน	2,500 บาท ขึ้นไป
โรงแรมระดับ 2	ราคาที่พักต่อห้อง/คืน	1,500 – 2,500 บาท ขึ้นไป
โรงแรมระดับ 3	ราคาที่พักต่อห้อง/คืน	ต่ำกว่า 1,500 บาท

แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและการแข่งขันกันค่อนข้างสูงในการให้บริการแก่แขก จึงเป็นผลให้ระดับราคาของห้องพักเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ (วินิจ วีรยางกูร 2532 : 174)

2. อาหารและเครื่องดื่ม คำนึงถึงในด้านคุณภาพ สะอาดถูกหลักอนามัย มีคุณค่าทางอาหาร มีประโยชน์แก่ร่างกาย และราคาไม่แพง ควรจะประกอบด้วยร้านอาหารประเภทต่างๆ เช่น ร้านอาหารประจำชาติต่างๆ ร้านอาหารพื้นเมือง ร้านอาหารทั่วๆ ไป ศูนย์อาหาร ร้านอาหารบริการเร่งด่วน ร้านขนม กาแฟ และเครื่องดื่ม ตลอดจนร้านอาหารเคลื่อนที่ประเภทหาบเร่ รถเข็น เป็นต้น
3. ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง มีคุณค่าทางวัฒนธรรมควรแก่การเก็บรักษา มีความสวยงามและราคาไม่แพง รวมทั้งบริการด้านการบรรจุหีบห่อด้วย
4. บริการด้านสถานที่จอดรถ ควรมีขนาดกว้างขวาง เข้าออกสะดวกและปลอดภัย และมีหลายบริเวณ

5. บริการด้านสถานที่และอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกาย ควรจะมีทุกรูปแบบให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละประเภท และเหมาะสมกับสถานที่ เช่น สนามกีฬา สระว่ายน้ำ สนามกอล์ฟ สนามเทนนิส เป็นต้น

ความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่มีธุรกิจการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงมากที่สุด อาจจะทำให้หลายอย่าง เช่น

1. การแนะนำเจ้าของท้องถิ่นให้ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เมื่อได้รับความเดือดร้อน
2. การแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและระมัดระวังตน เพื่อมิให้ได้รับอันตรายในด้านต่างๆ
3. กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
4. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
5. จัดหน่วยงานที่สมเพื่อช่วยเหลือและให้บริการด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญก้าวหน้า คือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพราะในการเดินทางไปยังสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจนั้น นอกจากนักท่องเที่ยวจะต้องการเที่ยวชมบ้านเมือง โบราณสถาน สถานที่อันสวยงามตามธรรมชาติ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งที่น่าสนใจอื่นๆ ตามความต้องการของตนแล้ว สิ่งที่มีนักท่องเที่ยวมักจะคำนึงถึงเป็นอันดับแรกก็คือ ความปลอดภัย สะดวกสบายของสถานที่ที่จะไป ถ้าหากนักท่องเที่ยวไม่ได้รับความปลอดภัย หรือไม่ได้รับความสะดวกสบายในการบริการด้านต่างๆ สิ่งเหล่านี้ย่อมจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเบื่อหน่าย และก่อให้เกิดผลเสียต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาเหล่านี้จะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อท้องถิ่นหรือประเทศที่ตนเดินทางเข้าไปเที่ยว ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อประเทศนั้นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นที่เจ้าของประเทศจะต้องพยายามทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และมีความประทับใจในประเทศของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวได้รับจะมีผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นสิ่งที่รัฐบาลรวมทั้งเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และประชาชนจะต้องร่วมมือกันหามาตรการที่เหมาะสมที่จะอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวประกอบด้วย

1. ระเบียบพิธีการเข้าเมือง
2. การให้ข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. การคมนาคมขนส่ง
4. โรงแรมและสถานที่พัก
5. การบริการเกี่ยวกับการนำเที่ยว
6. ร้านขายของที่ระลึก
7. ภัตตาคารและสถานที่เริงรมย์
8. ศูนย์การประชุมนานาชาติ
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน

เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้ธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่

1. การไฟฟ้า มีเพียงพอและใช้การได้ดีไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ รวมทั้งมีความปลอดภัยด้วย
2. การประปา สะอาดถูกหลักอนามัย และมีปริมาณเพียงพอแก่การบริการ
3. การสื่อสาร โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร สะดวก รวดเร็ว และมีปริมาณของหน่วยบริการเพียงพอ
4. ความสามารถในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆ
5. สถานพยาบาลและโรงพยาบาลต่างๆ ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และค่า

รักษาพยาบาลอยู่ในอัตราที่ยุติธรรม

การสนับสนุนอื่นๆ

ผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

เป็นการเพิ่มความสะดวกรวดเร็วให้แก่การท่องเที่ยว เช่น การเงิน การธนาคาร ระเบียบ

ต่างๆ สถานที่ศึกษาหรือแหล่งค้นคว้าทางด้านต่างๆ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนความสุภาพอ่อนโยนและมีไมตรีต่อกัน

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งของการท่องเที่ยว คือ หน่วยงานหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถแบ่งได้หลายรูปแบบด้วยกัน การแบ่งตามลักษณะของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่ให้บริการนักท่องเที่ยวโดยตรง หมายถึง กลุ่มที่ให้บริการนักท่องเที่ยวโดยตรง ประกอบด้วย ธุรกิจคมนาคมขนส่ง ธุรกิจที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจสินค้าที่ระลึก

เป็นต้น แม้ว่าธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ขายสินค้าและบริการให้ทั้งแก่บุคคลทั่วไปและนักท่องเที่ยว แต่ยังคงถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้โดยตรงในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

2. กลุ่มที่ให้บริการสนับสนุนการท่องเที่ยว ประกอบด้วย บริการพิเศษต่างๆ เช่น ผู้จัดทำเอกสารการท่องเที่ยว หน่วยศึกษาวิจัยด้านการท่องเที่ยว กลุ่มที่ผลิตสินค้าเกษตรกรรมและแปรรูปสินค้าเกษตรกรรม เป็นต้น ธุรกิจกลุ่มนี้อาจมิได้ผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อขายแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง แต่ทำหน้าที่ในการส่งต่อสินค้าหรือบริการให้แก่กลุ่มแรก ซึ่งถือว่ากลุ่มที่สองนี้มีความสำคัญในการสนับสนุนอุตสาหกรรมบริการเช่นกัน

3. กลุ่มพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย นักวางแผน หน่วยงานรัฐบาล เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการเงิน นักลงทุน สถาบันการศึกษา สถาบันฝึกอบรมและอาชีพ องค์การเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐจะมีบทบาทในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารประเทศ มีหน้าที่กำกับวางแผนโดยกำหนดแผนหลัก (รวมทั้งแผนรอง ระดับภาค ระดับจังหวัด และแผนปฏิบัติการระดับพื้นที่) การออกกฎหมายและกฎระเบียบ ติดตามงานด้านการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยว และผลักดันแผนการดำเนินการด้านงบประมาณ โดยประสานงานไปยังหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการพัฒนาการท่องเที่ยวทางด้านกรวางแผน อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure of Development) ที่เป็นการลงทุนด้านสาธารณูปโภค เช่น การสร้างเส้นทางหลวง การตัดถนนเข้า – ออกหมู่บ้าน ประปา ท่าอากาศยาน หรือสนามบิน เป็นต้น

จากความเป็นมาและปัจจัยต่างๆ ของการท่องเที่ยวข้างต้นยังมีมิติต่างๆ อีกหลายด้านในแต่ละองค์ประกอบที่ควรนำมาวิเคราะห์และพิจารณาเพิ่มเติม ได้แก่ ศักยภาพของการท่องเที่ยวทรัพยากรท่องเที่ยวดังรายละเอียดต่อไปนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Natural Resource Tourism) เป็นสิ่งสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ต่ออาศัยธรรมชาติของระบบนิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยกำหนดความหมายของ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวว่าหมายถึง จุดหมาย (Destination) ของการท่องเที่ยว หรือแหล่งท่องเที่ยว นั่นเอง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวใดจะมีทรัพยากรที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอย่างไรนั้น ซึ่งความดึงดูดใจเหล่านั้นอาจดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นก็ได้ แหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ (Nature Destination) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติ และนับว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

ทิวทัศน์ (Scenery) ทิวทัศน์ต่างๆ ทางธรรมชาติทั้งที่สวยงามและแปลกตา ที่มีความแตกต่างและทำให้ประหลาดใจหรือสนเท่ห์ใจ (Surprise) จะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเยี่ยมชม

สัตว์ป่าและพรรณไม้ (Wildlife and Flora) สัตว์ป่าและพรรณไม้เป็นส่วนหนึ่งของความงามตามธรรมชาติที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ เพราะชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าเป็นสิ่งที่น่าศึกษาหาความรู้ รวมทั้งความหลากหลายของพรรณไม้ในป่าประเภทต่างๆ และสวนพฤกษศาสตร์สมุนไพร ซึ่งแม้ว่านับวันจะหมดไป แต่ยังมีอนุรักษณ์ไว้ให้ได้ชมและท่องเที่ยวได้ เช่น สวนสัตว์ สวนสมุนไพร เป็นต้น

สภาพภูมิอากาศ (Climate) สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป เช่น แสงแดด สายลม อากาศอบอุ่นหรือหิมะ ตลอดจนลักษณะอากาศที่แตกต่างไปจากเดิม ของนักท่องเที่ยวจะเป็นสิ่งที่จูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้นมาได้ เช่น ฤดูร้อนนักท่องเที่ยวมักนิยมเดินทางไปยังชายฝั่งทะเลหรือฤดูหนาวชาวยุโรปนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศแถบตะวันออกซึ่งมีอากาศที่อบอุ่นกว่า เป็นต้น

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (Natural Phenomenon) เป็นลักษณะของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเช่น พระอาทิตย์เที่ยงคืน การเกิดสุริยุปราคา การเกิดฝนดาวตก เป็นต้น

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา (Historical, Archaeological and Regions Destination) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่อไปนี้

โบราณสถาน หมายถึง สิ่งของโบราณที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น โบสถ์ วิหาร วัง สถาปัตยกรรมหรืออนุสาวรีย์ รวมถึงสิ่งปลูกสร้างและองค์ประกอบทางสิ่งปลูกสร้าง โดยมีอายุเก่าแก่กว่า 100 ปีขึ้นไป เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัตนาลัย จังหวัดสุโขทัย ประสาทหินพิมาย ประสาทหินเขาพนมรุ้ง กำแพงเมืองจีน เป็นต้น

โบราณวัตถุ หมายถึง สิ่งของโบราณที่เคลื่อนย้ายได้ เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ศิลาจารึก ทรัพย์สมบัติ มีอายุเก่าแก่กว่า 100 ปีขึ้นไป เช่น แก้ว แหวน เงินทอง รวมถึงภาชนะและอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

ศาสนสถานหรือปูชนียสถาน หมายถึง สถานที่ควรแก่การนับถือ หรือควรแก่การบูชา เช่น พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร พระธาตุคอกยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ วังวาทิกัน เป็นต้น

ศาสนวัตถุหรือปูชนียวัตถุ หมายถึง วัตถุที่ควรแก่การบูชาเคารพนับถือ เช่น พระพุทธรูป เทพเจ้า เป็นต้น

3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม (Cultural Destination) เป็น ทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบต่อกันมา ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วยงานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา คนเผ่าต่างๆ ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของชนในชาติหรือกลุ่มชนต่างๆ เช่น ชุดแต่งกายประจำชาติ การแสดงรำกลองยาว เป็นต้น

แนวคิดเรื่องความสามารถในการรองรับของพื้นที่

การท่องเที่ยวของประเทศได้เติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นอุตสาหกรรม ความเจริญเติบโตดังกล่าวนี้ได้ทำให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมด้วย เช่นเดียวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น หากมีการจัดการที่ดีก็จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติมากนัก และจะเป็นอุตสาหกรรมที่คงอยู่ต่อไปได้เป็นเวลานาน คณะผู้วิจัยโครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2541) ได้กล่าวถึงการจัดการที่ดีคือ การจัดการที่ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) กล่าวคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเจริญเติบโต แต่ต้องคำนึงถึงขีดจำกัดที่ยอมรับได้ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมากเกินไป

การจัดการตามขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่สำคัญมี ดังนี้

1. ขีดจำกัดทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสมดุลระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับประสิทธิภาพของนักท่องเที่ยว ดังนั้นในที่นี้จึงหมายถึง จำนวนคนมากที่สุดที่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และไม่ทำให้ประสิทธิภาพของนักท่องเที่ยวได้รับคุณภาพลดลงจนไม่อาจยอมรับได้

2. ขีดจำกัดทางการตลาด แนวทางนี้เสนอว่า ขีดความสามารถในการรองรับตลาดการท่องเที่ยวจะถึงจุดวิกฤตเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่ไปขัดขวางความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในการให้ประสิทธิภาพที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยว

3. ขีดจำกัดของชุมชน กล่าวได้ว่า เป็นขีดจำกัดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว ก่อนที่ชุมชนบริเวณนั้นจะรู้สึกผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้น

แนวคิดทฤษฎีสักยภาพ

ศักยภาพการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่หลายประเทศต้องการเพราะการที่แหล่งท่องเที่ยวในประเทศต่างๆ มีศักยภาพการท่องเที่ยวที่ดีจะเป็นสิ่งกระตุ้นนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้ถึงขีดสุดจึงเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการมีศักยภาพการท่องเที่ยวสูงในด้านต่างๆ นั้นถือว่าเป็นความได้เปรียบหรือเป็นจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น

ความหมายของศักยภาพ

พจนานุกรมไทยฉบับทันสมัย (2543 : 502) ให้ความหมายว่า ศักยภาพหมายถึง อำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเห็นเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ เสรีพงศ์พิศ (2547 : 150) กล่าวว่า ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถที่ยังไม่พัฒนาหรือยังไม่พัฒนาเต็มที่ ศักยภาพเป็นพลังภายใน พลังที่ซ่อนไว้หรือพลังแฝงที่ยังไม่ได้แสดงออกมาให้ปรากฏหรือออกมาบ้างแต่ยังไม่หมด เช่น เมล็ดมะม่วงมีศักยภาพที่จะโตเป็นต้นมะม่วงถ้าหากได้ดินดี น้ำดี แดดดี ปุ๋ยดี เด็กจำนวนมากที่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและเก่งถ้าหากได้รับการเลี้ยงดูที่ดี การศึกษาที่ดีและสิ่งแวดล้อมที่ดี Paul Brocter (1995 : 892) ได้กล่าวถึงคำว่า ศักยภาพ หรือ potential ซึ่งใน Cambridge International Dictionary of English ได้อธิบายความหมายดังนี้ the degree of ability for developing or being developed ; a hidden unused ability ; ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า ขีดความสามารถที่จะพัฒนาหรือถูกพัฒนาต่อไปได้ ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ ศักยภาพเป็นคำที่ใช้บ่อยมากในหลายวงการตั้งแต่ใหญ่ๆ จนถึงเรื่องย่อยๆ เช่น ศักยภาพทางการศึกษา ศักยภาพทางเศรษฐกิจ ศักยภาพทางการทหาร ศักยภาพทางศิลปะ ศักยภาพทางดนตรีและศักยภาพทางการกีฬา เป็นต้น โดยนัยนี้ คำว่า ศักยภาพ จึงหมายถึง ขีดความสามารถหรือความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่เป็นอย่างไร สูงหรือต่ำ มากหรือน้อยและจะสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างไร

ผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

สรุปได้ว่า ศักยภาพ หมายถึง การใช้ความสามารถหรือคุณลักษณะที่แฝงอยู่อย่างเต็มที่จน

เกิดเป็นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ศักยภาพของการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 60 – 69) ได้ให้ความหมายของ ศักยภาพของการท่องเที่ยวว่าหมายถึง ความพร้อมในด้านคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของแหล่งหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยี่ยมชมเยือนคุณลักษณะหรือคุณสมบัติดังกล่าวมีความแตกต่างกันตามประเภทของแหล่งหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งควรมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่สำคัญ 4 ประการ หรือที่เรียกว่า 4 As คือ

1. ความน่าดึงดูดใจของสถานที่ (Attraction) หมายถึง แหล่งหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถเรียกร้องและกระตุ้นความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนตาชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัวทั้งที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้นและเกิดจากธรรมชาติ อันมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่อไปนี้ ความงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดทรายขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม น้ำตกที่มีความสวยงามและทั้งที่สร้างขึ้น และเกิดตามธรรมชาติรวมทั้งเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลสำคัญของการประกวดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

2. ความสะดวกในการเข้าถึง (Accessibility) หมายถึง แหล่งหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มาก หากมีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงและเที่ยวชม นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวจะเกิดอรรถรสในการท่องเที่ยวได้มาก ดังนั้นแม้แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามแต่ขาดความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวจะไม่เดินทางไปเที่ยวชม หน่วยงานที่รับผิดชอบ และแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน สะพาน เส้นทางเดินเรือ ที่จอดรถ ตลอดจนเส้นทางยานพาหนะหรือทางเดิน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแก่นักท่องเที่ยว

3. ความประทับใจ (Amenity) หมายถึง แหล่งหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาทราชวัง วัด โบราณสถานต่างๆ ที่แสดงถึงอารยธรรมในอดีต หรือแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน อาทิ อุทยานแห่งชาติทางบกและทางทะเลหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น การร่วมงานเทศกาลและประเพณีต่างๆ เช่น งานคาร์นิวัลในประเทศบราซิล งานประเพณีสงกรานต์ในประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ความเป็นมิตร ความสามารถในการสื่อสาร ความเอื้ออาทร และคุณสมบัติที่ส่งเสริมบริการของมนุษย์ เป็นต้น

4. องค์ประกอบของการบริการ (Ancillary Service) สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดสรรการบริการด้านต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

การบริการด้านตลาด เช่น การให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาวิจัยด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว การกำหนดการบริการเหมาะสมการส่งเสริมความร่วมมือด้านการตลาดเป็นพันธมิตรในกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น

การประสานความร่วมมือด้านการพัฒนาและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและการจัดระบบการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบ ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ ความเชื่อ ซึ่งจะขอกกล่าวถึง ความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ดังนี้

ความหมายของความพึงพอใจ

สมยศ นาวิการ (2540 : 25) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นในลักษณะเชิงบวกของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการหรือได้รับสิ่งตอบแทนที่คาดหวัง

สิริอร วิชาวุธและคณะ (2547 : 124) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

มุซัฟเฟอร์ อูยซัล และ จอห์น เอ วิลเลียม (Muzaffer Uysal and John A Williams 2004 : 16) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่ถ้าเมื่อใดที่สิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งใดสร้างความรู้สึกผิดหวังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีความรู้สึกของบุคคล อย่างไรก็ตามความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่ม้วนสันสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมบุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ฉะนั้นจึงจำเป็นจะต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลตลอดไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

นักวิชาการได้พัฒนาทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับปัจจัยอื่น ๆ ไว้หลายทฤษฎี ดังนี้

พวงเพชร วัชรอยู่ (2546 : 100) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Hierarchy Modified Need Theory) ที่เรียกว่า E.R.G (Existence - Relatedness- Growth

Theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 3 ประการ คือ (1) ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence needs) (2) ความต้องการสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น (Relatedness needs) และ (3) ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs)

สิริอร วิชาวุธและคณะ(2547 : 125 – 126) กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลำดับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่เรียกว่า Hierarchy of Needs มี 5 ลำดับชั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นต้องการปัจจัย 4 เช่น ต้องการอาหารให้อิ่มท้องเครื่องนุ่งห่มเพื่อป้องกันความร้อน หนาวและอุจาดตา ยารักษาโรคภัยไข้เจ็บ รวมทั้งที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันแดด ฝน ลม อากาศร้อน หนาว และสัตว์ร้าย ความต้องการเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน จึงมีความต้องการพื้นฐานขั้นแรกที่มีมนุษย์ทุกคนต้องการบรรลุให้ได้ก่อน

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) หลังจากที่มีมนุษย์บรรลุความต้องการด้านร่างกาย ทำให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ในขั้นแรกแล้ว จะมีความต้องการด้านความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สินของตนเองเพิ่มขึ้นต่อไป เช่น หลังจากมนุษย์มีอาหารรับประทานจนอิ่มท้องแล้วได้เริ่มหันมาคำนึงถึงความปลอดภัยของ อาหาร หรือสุขภาพ โดยหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องสารพิษที่ติดมากับอาหาร ซึ่งสารพิษเหล่านี้อาจสร้างความไม่ปลอดภัยให้กับชีวิตของเขา เป็นต้น

3. ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Belonging and love needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจากการที่มีชีวิตอยู่รอดแล้ว มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว มนุษย์จะเริ่มมองหาความรักจากผู้อื่น ต้องการที่จะเป็นเจ้าของสิ่งต่างๆ ที่ตนเองครอบครองอยู่ตลอดไป เช่น ต้องการให้พ่อแม่ พี่น้องคนรัก รักเราและต้องการให้เขาเหล่านั้นรักเราคนเดียว ไม่ต้องการให้เขาเหล่านั้นไปรักคนอื่น โดยการแสดงความเป็นเจ้าของ เป็นต้น

4. ความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น (Esteem needs) เป็นความต้องการอีกขั้นหนึ่งหลังจากได้รับความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรักและเป็นเจ้าของแล้วจะต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ต้องการได้รับเกียรติจากผู้อื่น เช่น ต้องการการเรียกขานจากบุคคลทั่วไปอย่างสุภาพ ให้ความเคารพนับถือตามควร ไม่ต้องการการกดขี่ข่มเหงจากผู้อื่น เนื่องจากทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

5. ความต้องการความเป็นตัวคนอันแท้จริงของตนเอง (Self - actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย หลังจากที่ผ่านมาความต้องการความเป็นส่วนตัว เป็นความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ลดความต้องการภายนอกลง หันมาต้องการสิ่งที่ตนเองมีและเป็นอยู่ ซึ่งเป็นความ

ต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์แต่ความต้องการในขั้นนี้มักเกิดขึ้นได้ยาก เพราะต้องผ่านความต้องการในขั้นอื่นๆ มาก่อนและต้องมีความเข้าใจในชีวิตเป็นอย่างดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 133) กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการ 5 ชั้นของอิริค ฟรอมม์ (Erich Fromm) ซึ่งสรุปได้ว่า มนุษย์มีความต้องการ 5 ประการ ได้แก่ มีสัมพันธภาพ สร้างสรรค์ มีสังกัด มีเอกลักษณ์แห่งตน และมีหลักยึดเหนี่ยว

ความต้องการของนักท่องเที่ยว

สิริอร วิชชาวุธและคณะ (2547 : 124) กล่าวว่า ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) มีพื้นฐานอยู่บนความคิดที่ว่า การตอบสนองแรงขับเป็นหลักการเพียงอันเดียวที่มีความสำคัญที่สุดซึ่งอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์ มาสโลว์มีหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยเน้นในเรื่องลำดับขั้นความต้องการ เขามีความเชื่อว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอันใหม่ที่สูงขึ้นแรงจูงใจของคนเรามาจากความต้องการพฤติกรรมของคนเราพุ่งไปสู่การตอบสนองความพอใจความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่

1. มนุษย์มีความต้องการและความต้องการมีอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของคนซ้ำซ้อนกัน บางทีความต้องการหนึ่ง ได้รับการตอบสนองแล้วยังไม่สิ้นสุดก็เกิดความต้องการขั้นอื่นขึ้นอีก
4. ความต้องการของคนมีลักษณะเป็นลำดับขั้น ความสำคัญกล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง
5. ความต้องการเป็นตัวตนที่แท้จริงของตนเอง

ประกอบศิริ ภัคดิพินิจ (2551 : 37) ได้ให้ความหมายของ ความต้องการของนักท่องเที่ยวว่าหมายถึง ผลจากวัยนักศึกษา ระดับบททดสอบ ความปรารถนาของบุคคลแต่ละคนที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม สังคมและ

บุคลิกภาพส่วนตัวของนักท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์ความหมายของความต้องการของนักท่องเที่ยวน่า หมายถึง ความพึงพอใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะดวกปลอดภัย
3. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และ
5. ด้านความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 5 ด้าน

กล่าวโดยสรุป ความต้องการของนักท่องเที่ยวมีอยู่เสมอสามารถแบ่งได้ตามเกณฑ์ช่วงอายุและวัฏจักรชีวิต โดยความต้องการของนักท่องเที่ยวจะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม สังคมและ

บุคลิกภาพส่วนตัวของนักท่องเที่ยวซึ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวเหล่านี้เองสามารถประยุกต์ใช้
เป็นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

สมยศ นาวิการ (2540 : 376) ได้ให้ความเห็นว่า แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้
โดยแรงจูงใจจะกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง หากปฏิกิริยาตอบสนองได้รับความสำเร็จก็จะเกิด
ความพึงพอใจ ถ้าไม่ได้รับความสำเร็จก็จะเปลี่ยนจุดมุ่งหมายใหม่ เปลี่ยนแรงจูงใจใหม่

เอกพงศ์ ธนพิบูลพงศ์ (2540 : 14 – 15) กล่าวถึงเรื่องความพึงพอใจจากการคาดหมายของ
นักท่องเที่ยวว่า นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมที่ต่อเนื่องเมื่อเขามองเห็นโอกาส ความน่าจะเป็น
เป็นไปได้ (probability) ก่อนข้างต้นแล้ว หากความพึงพอใจของเขาเกิดจากการให้บริการที่มี
คุณภาพ เขาก็จะใช้บริการนั้นตลอด เพราะเป็นผลลัพธ์ (outcomes) ที่เขาปรารถนา

เมททิน โคซาส, อแลน เดอครอป (Metin Kozak, Alain Decrop 2008 : 87) ได้กล่าวถึง
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (Tourist Satisfaction) ว่าคือ การรับรู้ของนักเที่ยวแต่ละคนที่มีต่อ
บริการที่ได้รับซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวัง เช่นเดียวกับคุณเก่าในใจ ความพึงพอใจนั้นเป็นเรื่อง
ของแต่ละบุคคลที่มีระดับของความคาดหวังที่ต่างกัน หากนักท่องเที่ยวต้องตัดสินใจเลือกใช้บริการ
อาหารและเครื่องดื่มระหว่างห้องอาหารในโรงแรมระดับมาตรฐานและร้านอาหารประเภท fastfood
ความคาดหวังในการบริการย่อมแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเวลาในการให้บริการ รูปแบบการ
เสิร์ฟ ระดับของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับนักท่องเที่ยวและราคา ไม่ว่าจะเป็นบริการ
ระดับใด สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือระดับความคาดหวังของลูกค้าที่มีต่อบริการของเรา หากบริการและ
ภาพลักษณ์ใดๆ ก็ตามที่ได้นำเสนอต่อลูกค้าซึ่งเป็นมาตรฐานที่กล่าวอ้าง เสมือนเป็นคำมั่นสัญญาที่
ให้ไว้และเป็นการสร้างการรับรู้จนกลายเป็นความคาดหวังของลูกค้า ในที่สุดเมื่อลูกค้าหรือ

นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ สิ่งที่เขาได้รับจริงจากประสบการณ์จะถูกนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่เขา
คาดหวัง หากสิ่งที่ได้รับเท่ากันกับสิ่งที่เขาคาดหวัง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้น หากบริการที่ได้รับ
จริงเกินกว่าสิ่งที่คาดหวังไว้ลูกค้าจะเรียนรู้ถึงความประทับใจจากบริการ แต่ถ้าบริการที่ได้รับต่ำกว่า
ระดับที่คาดหวังไว้ย่อมเกิดเป็นประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจต่อการบริการ

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการให้บริการแก่
นักท่องเที่ยวที่ตรงกับความคาดหวังหรือเหนือกว่าความคาดหวัง ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้
บริการนั้นๆ ต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความหมายของการมีส่วนร่วม

G.E. Berkley (1975 : 200) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม ไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้นำอนุญาตให้ผู้ตามเป็นจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เป็นต้นว่า การยอมให้ผู้ตามหรือผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนในการกำหนดสภาพการทำงาน การกำหนดนโยบาย และแม้กระทั่งการเลือกตั้งผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาด้วย

G.Parry (1972 : 3-16) มองการมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยการเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีส่วนในการดำเนินการกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม G.Parry ยังได้ให้ความหมายแนวความคิดในลักษณะที่สามารถวัดได้โดยอาศัยมิติ 3 มิติ คือ

1. วิธีการมีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึง ประเภทกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้มีส่วนร่วมได้กระทำลงไป เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง การวิ่งเต้น (Lobbying) และการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามโครงการ

2. ความถี่ของการมีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึง การหาคำตอบต่อคำถามที่ว่าใครบ้างเข้าไปมีส่วนร่วมและการเข้าไปมีส่วนร่วมเช่นนั้น บ่อยครั้งแค่ไหน

3. คุณภาพของการมีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึง การแสวงหาคำตอบต่อคำถามอย่างน้อยที่สุด 2 ประการด้วยกัน คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมเช่นนั้นทำให้เกิดผลอะไรบ้าง และการเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงหรือจอมปลอม

การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

การดำเนินการในส่วนของการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน (พจนานุกรม 2541 : 12)

จะประกอบด้วย

1. การสนับสนุน การรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชน เพื่อการจัดการพื้นที่ท้องที่
2. การยกระดับชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน หรือองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มี

ศักยภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

3. จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการท้องที่ โดยเน้นการเรียนรู้ การวางแผน การปฏิบัติการ และการประเมิน

ชุมชนกับการพัฒนาพื้นที่แหล่งท้องที่

จากการที่ชุมชน หมายถึง เขตพื้นที่ ระดับความคุ้นเคย และการติดต่อระหว่างบุคคลตลอดจนพื้นฐานความยึดเหนี่ยวเฉพาะบางอย่างที่ทำให้ชุมชนต่างไปจากเพื่อนบ้าน มีลักษณะทางเศรษฐกิจเป็นแบบเลี้ยงตัวเองที่จำกัดมากกว่าสังคม แต่ในวงจำกัดเหล่านั้นย่อมมีการสร้างสรรค์

ใกล้ชิดกว่า และมีความเห็นอกเห็นใจลึกซึ้งกว่า อาจจะมีสิ่งเฉพาะบางประการที่ผูกพัน เช่น เชื้อชาติ ด้นกำเนิดของชาติหรือศาสนา

สำหรับในส่วนของความเกี่ยวข้องระหว่างชุมชนกับการท่องเที่ยว นั้นจะมีลักษณะ ขอบเขตและรูปแบบที่กว้างขวางและหลากหลายทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม โดยหาข้อจำกัดที่ชัดเจนยาก ทั้งนี้ความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยวจะสามารถกำหนดได้ใน 2 ลักษณะ คือ ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน

1. ความเกี่ยวข้องของชุมชนกับการท่องเที่ยว ในส่วนของชุมชนกับการท่องเที่ยว จะมีส่วนเกี่ยวข้อง และเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับมี 2 ทางคือ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ทางสังคม

1.1 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชุมชนได้รับ

1.1.1 เกิดการสร้างงาน สมาชิกชุมชนมีงานทำ สืบเนื่องจากการมี การท่องเที่ยวเกิดขึ้น

1.1.2 เกิดการพัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับบริการท่องเที่ยว

1.1.3 เกิดระบบตลาดเมื่อมีการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ และปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นแก่การบริหารท่องเที่ยว

1.1.4 เกิดระบบการผลิตวัสดุค้ำหนุนท้องถิ่น เพื่อป้อนระบบตลาด

1.1.5 มีรายได้จากแหล่งรายได้ใหม่ที่เกิดจากการท่องเที่ยว นอกเหนือจากรายได้ประจำจากแหล่งรายได้เดิมของชุมชน

1.1.6 ครอบครัว ชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม จาก การมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

1.2 ผลประโยชน์ทางสังคม ชุมชนจะได้รับอย่างมาก ประกอบด้วย

1.2.1 เกิดการพัฒนาในทางสร้างสรรค์ขึ้นในสังคม

1.2.2 มีการติดต่อทางสังคมที่มีรูปแบบมากขึ้น

1.2.3 จะมีสัญญาทางสังคมเกิดขึ้น อันเนื่องจากการตกลงในสิทธิ

หน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบการท่องเที่ยวของสมาชิก ชุมชน

1.2.4 สาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา อาจได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงเนื่องจากมีระบบการท่องเที่ยว

1.2.5 สมาชิกชุมชนจะถูกกระตุ้นให้สนใจ พัฒนาการศึกษาคณะของตัวเองทั้งการศึกษาในรูปแบบ ในด้านการบริการ เทคนิค และอื่นๆ

1.2.6 จะเกิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยจากโรคภัย อันสืบเนื่องมาจากการอุปโภคบริโภคที่ได้รับ การพัฒนาขึ้นเพื่อเข้าสู่ระบบการท่องเที่ยว

1.2.7 การบริการทางสังคมอื่นๆ เช่น ความปลอดภัย และการมี ระเบียบอิสระของสังคมจะได้รับการเอาใจใส่มากขึ้น

2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจมีผลทั้งทางบวกและทางลบ โดย

2.1 ผลกระทบทางบวก คือ ผลประโยชน์ที่ทางชุมชนได้รับ ตามที่กล่าวไว้ใน เรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม

2.2 ผลกระทบทางลบ จะมีผลกระทบเกิดขึ้นเนื่องจาก

2.2.1 ขนาดของชุมชนจะเติบโตเกินไป ถ้าปัจจัยดึงดูดการท่องเที่ยวมี กำลังมาก และไม่ได้รับการจัดการที่ดี

2.2.2 โครงสร้างการบริหารชุมชนอาจเปลี่ยนแปลงไป ถ้าอิทธิพลการ ท่องเที่ยวมีมาก และไม่มียุทธศาสตร์การจัดการที่ดี

2.2.3 วัฒนธรรมดั้งเดิม และวิถีชีวิตของชุมชนอาจได้รับผลกระทบ และถูกกลืนจากอิทธิพล วัฒนธรรม และแนวทางชีวิตจากภายนอก

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว จากลักษณะทางสังคมและ ผลกระทบที่ชุมชนได้รับ ส่งผลให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางการ ท่องเที่ยวในบางส่วน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สำหรับทิศทาง และ แนวทางในการมีส่วนร่วมของชุมชน นั้นต้องมีการมุ่งไปสู่การร่วมมือในการใช้ทรัพยากรแหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ได้แก่

3.1 ท่องเที่ยว ศึกษาแผนปฏิบัติ แนวทาง และวิธีการปฏิบัติให้เข้าใจ จน

สามารถให้ความร่วมมือและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีการแนะนำอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนของการ ปฏิบัติ จนกว่าจะมั่นใจได้ว่าสมาชิกชุมชนทุกชุมชน ทุกคน ทุกระดับดำเนินการไปถูกทิศทางแล้ว

3.2 มีการติดตามผลและให้การแนะนำอย่างต่อเนื่อง

4. บทบาทและรูปแบบของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สำหรับ บทบาท และรูปแบบของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอาจจะมีหลายรูปแบบ โดย พิจารณาจากพื้นฐานวัฒนธรรม การปกครองท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตของ ชุมชน รูปแบบที่พิจารณาว่าน่าจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในระดับการปฏิบัติการความเป็น รูปแบบขององค์กรกึ่งอิสระ ไม่เป็นทางการจนเกินไป โดยมีระบบการได้รับผลประโยชน์ร่วมกันใน

การจัดรูปแบบองค์กร บทบาทในการมีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ การให้ข้อมูล การวางแผน การจัดการ ความคุมดูแล การจัดบริการ การจัดกิจกรรม อนุรักษ์ เป็นต้น โดยให้สมาชิกขององค์กรและสมาชิก ชุมชนได้รับผลประโยชน์ด้านต่างๆ คือ

4.1 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม แก่คนในชุมชนส่วนใหญ่ ให้มีงาน และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4.2 ผลประโยชน์ทางสังคม

4.3 ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีความเข้าใจการอนุรักษ์ และร่วมมือพัฒนาเพื่อความยั่งยืน

4.4 ความภูมิใจ มีความสุขในความเป็นอยู่ ความร่วมมือในชุมชน เอกลักษณะ ของธรรมชาติและวัฒนธรรมของตนเอง เกิดงานริ้วทรวงแทน พร้อมอนุรักษ์หรือพัฒนาอย่าง สร้างสรรค์

การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

1. หลักการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีการคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการ พัฒนา สอดคล้อง และเกิดประ โยชน์ร่วมกันแก่ทุกฝ่าย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องคำนึงถึง ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชากรในชุมชน ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนา ซึ่งทั้ง 3 ฝ่ายต่างมองหรือคาดผลที่แตกต่างกันไป คือ

1.1 นักท่องเที่ยวคาดหวัง จะได้เห็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ในลักษณะที่ แปลกไปจากที่เคยพบเห็น ได้แก่เอกลักษณ์ของท้องถิ่น วิถีชีวิตของคนท้องถิ่น

1.2 สิ่งที่ชุมชนคาดหวัง ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลง ไม่จำเจเหมือน ของเดิม ต้องการการพัฒนาที่ทันสมัยไปจากเดิม และคาดหวังจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถือการ ได้มีที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น ใด้อยู่อาศัย และดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี เกิดความภูมิใจต่อ ชุมชนของตนเองยิ่งขึ้น เคารบประ โยชน์รวมกับนักท่องเที่ยว เช่น ความสะดวกในการเดินทาง

1.3 สิ่งที่ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนา คาดหวังคือ การใช้งบประมาณน้อย หรือสามารถแบ่งโครงการพัฒนาออกเป็นขั้นตอนได้โดยง่าย

2. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับการคาดหวังของทั้ง 3 ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การกำหนดแนวทางการพัฒนาต้องมีการพิจารณา และตรวจสอบปัจจัยสำคัญต่างๆ ดังนี้ คือ

2.1 จะดำเนินการพัฒนาอะไร

2.2 การบ่งชี้ปัญหาของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2.3 จะดำเนินการพัฒนาอย่างไร

2.4 การจัดลำดับความสำคัญ และขั้นตอนในการพัฒนา

2.5 งบประมาณในการพัฒนา

3. กระบวนการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

สำหรับกระบวนการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นตระหนักและรับรู้ถึงปัญหา ซึ่งเกิดจากแรงกระตุ้นภายนอก

3.2 ขั้นการเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาถึงหลักการ และแนวทางการพัฒนา

ต่างๆ ของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

3.3 ขั้นสำรวจพื้นที่ เพื่อทำความรู้จักพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

อย่างละเอียด เพื่อนำมาวิเคราะห์ และแจกแจงสภาพของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็นส่วนๆ อย่างเป็นระบบ

3.4 ขั้นบ่งชี้ปัญหา ได้แก่ การจำแนกปัญหาออกเป็นกลุ่มๆ หรือเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ ปัญหาเรื่องงบประมาณ ปัญหาความเพียงพอ ปัญหาเรื่องตำแหน่งที่ตั้ง ปัญหาการดูแลรักษา

สรุป ถกรมมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนในการกำหนดสภาพการทำงาน การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และสามารถประเมินได้ถึงวิธีการ ความถี่ และมีอำนาจ สามารถควบคุมคุณภาพของการมีส่วนร่วม แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการสนับสนุนการรวมกลุ่ม การยกระดับชุมชนให้มีศักยภาพ โดยการอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทของตนในการจัดการการท่องเที่ยว ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใน 2 ลักษณะ คือ ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ และผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งต้องมีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการมีส่วนร่วมในระดับนโยบาย ระดับแผน ระดับปฏิบัติการ และการติดตามผล โดยจัดในรูปแบบขององค์กรอิสระ ไม่เป็นทางการ มีระบบการได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในการจัดรูปแบบองค์กร มีบทบาทการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การวางแผน การจัดการ การควบคุม การจัดการ และการจัดกิจกรรมอนุรักษ์

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวถึงการประชุม Globe'90 ณ ประเทศแคนาดา ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่าหมายถึง “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยที่มิมีการป้องกันและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วย การท่องเที่ยวที่มีความหมายรวมไปถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศไว้ด้วย”

ประเวศ วะสี (2541) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า “หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีลักษณะของการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ วัฒนธรรมที่ดี ได้เข้าใจคุณค่าอันสูงส่งของวัฒนธรรมนั้น จะเป็นสิ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ทำให้คนไทยมีความรู้มากขึ้น ได้รายได้จากความรู้ นักท่องเที่ยวได้รรถประโยชน์จากพุทธ ศาสนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้มีคุณภาพของการพัฒนาเกิดขึ้น”

จึงพอสรุปได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มี ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมน้อยที่สุด มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทั้งด้านการพัฒนาและ ด้านการตลาด ที่จะนำนักท่องเที่ยวมาชื่นชมทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดการ หมุนเวียนทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างต่อเนื่อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ดังนี้

1. มีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี และมีการจัดการของเสียในท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมสังคมและวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว
2. ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการและรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมรายได้และเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยว
3. มีการประสานงานระหว่างเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ ธุรกิจหน่วยงานต่างๆ และชุมชนท้องถิ่น เพื่อร่วมคิดร่วมทำและร่วมแก้ไขปัญหาไปในทางเดียวกัน
4. มีการศึกษาวิจัย ติดตามตรวจสอบ ฝึกอบรมผู้ที่ให้บริการการท่องเที่ยว และจัดเตรียม ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นักท่องเที่ยว และพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับทั่วไป

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน พอสรุปได้ 3 มิติดังต่อไปนี้ คือ

1. มิติด้านการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่ายในการปกป้องรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เพื่อให้คงไว้ซึ่งความสวยงามและคุณค่าทรัพยากรท่องเที่ยว ซึ่ง วิธีการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ เช่นการเน้นวิธีการจัดทำ โปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติหรือวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว การจัดให้มีนิทรรศการ/แผ่น ป้ายบรรยายตามบริเวณหรือจุดท่องเที่ยวต่างๆ การจัดให้มีเส้นทางเดินเท้าหรือเส้นทางเดินป่าที่ให้ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ธรรมชาติหรือวัฒนธรรมแก่ผู้มาเยือน รวมถึงการฝึกอบรมมัคคุเทศก์และ

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวพบเห็น เป็นต้น

2. มิติด้านการสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดให้นักท่องเที่ยวที่มีความปรารถนาหรือสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรม เช่นการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการจัดให้มีสื่อความหมายธรรมชาติ หรือ วัฒนธรรม เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติหรือวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจกลับไป เป็นต้น

3. มิติด้านการสร้างความมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องมีแนวคิดในการมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น ด้วยการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นการลงทุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดเล็ก การเป็นมัคคุเทศก์ การนำสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านมาขาย การจ้างงานในธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น

องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

องค์ประกอบหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนพอสรุปได้ 6 ด้านดังต่อไปนี้ คือ

1. องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม โดยมีการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนารูปแบบด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่ออนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมด้วย

4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณสมบัติอันต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเองและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

6. องค์ประกอบด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมาของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

คำว่าคลองลัดหมายถึง คลองเล็กซึ่งแยกมาจากคลองใหญ่ ในบริเวณ คลองบางระมาด กับ คลองบางพรหมซึ่งต่อกันยาวประมาณ 3 กิโลเมตร จึงจะมีคลองเล็กๆ คู่คลองใหญ่ออกไปแม่น้ำเจ้าพระยาได้

ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2547 ตั้งอยู่ที่ 30 หมู่ 15 ถนนบางระมาด แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตลาดน้ำจะมีเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เริ่มตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นตลาดน้ำที่เกิดจากการรวมตัวของชุมชนริมคลองลัดมะยม แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยความพยายามของชุมชน ชูจันทร์ ผู้นำชาวบ้านในการก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยม ที่มีวัตถุประสงค์

เพื่อเน้นการรักษาแม่น้ำลำคลอง เพื่อให้เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชนไม่หวังจะเป็น ผัก ผลไม้ ขน อาหารและเพื่อให้ชุมชน ได้กลับมาทำกิจกรรมรวมกันอีกครั้ง ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็น วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรและยังได้รับรางวัลชุมชนท่องเที่ยวดีเด่นจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี 2550

นอกจากนี้บริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ยังมี “สวนเจียมตน” เป็นสวนเกษตรแบบผสมผสานที่ใช้เป็นห้องเรียนธรรมชาติ มีศาลานกประสงค์ ห้องสมุด ที่ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปนั่งพักผ่อนและอ่านหนังสือต่างๆ ได้ ส่วนด้านฝั่งตรงข้ามตลาดน้ำคลองลัดมะยมมี “บ้านหัตถกรรม พิพิธภัณฑวัตถุเรือจำลอง” ของคุณสุรัชย์ ฐนบุญรอด ผู้เชี่ยวชาญการทำเรือจำลองขนาดเล็ก มีการจัดแสดงรูปเรือแบบต่างๆ และอุปกรณ์วิถีชีวิตแบบชาวคลองชาวสวน ทางตลาดน้ำยังได้จัดให้มีการนั่งเรือชมคลอง ชมสวนกล้วยไม้ ชมบ้านเรือนริมคลองมีให้เลือกหลายเส้นทาง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภานุวัฒน์ นันทิสันติกุล (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อแผนการจัดการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติศรีลานนา ซึ่งทำการเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวจำนวน 384 คน โดยใช้แบบสอบถามและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.63 ให้ความเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการการจัดการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่ มีร้อยละ 15.09 ไม่ออกความคิดเห็นและร้อยละ 12.28 ไม่เห็นด้วยกับแผนปฏิบัติการการจัดการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติศรีลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ประทีป นวลเจริญและคณะ (2547 : บทความย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทางบกของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติทางบกของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ในจังหวัดภูเก็ต มีศักยภาพสูง 8 ตำบล ในจังหวัดพังงา มีศักยภาพสูง 17 ตำบล ในจังหวัดกระบี่ มีศักยภาพสูง 22 ตำบล จังหวัดกระบี่มีศักยภาพในทรัพยากรการท่องเที่ยวธรรมชาติทางบกสูงที่สุด

ในแง่ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในชุมชนที่จะให้ทรัพยากรธรรมชาติทางบกเป็นแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชนมีต้องการให้ใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติทางบกเป็นแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 100 ด้วยเหตุผลคือต้องการให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น

ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว ในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติทางบก นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติทางบกร้อยละ 91.33 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต้องการท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติทางบกร้อยละ 62.25 โดยมีเหตุผลในการท่องเที่ยวที่เหมือนกันดังนี้ ได้มีโอกาสสัมผัสสัมผัสกับธรรมชาติที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็น ได้

เห็นความอุดมสมบูรณ์ของพืช พืชหายาก ได้มีโอกาสเห็นสัตว์ป่า ได้มีโอกาสเห็นสภาพพื้นที่ที่แปลกๆ ได้มีโอกาสชื่นชมกับภูมิทัศน์ทิวทัศน์ ได้พบกับบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวที่แปลก มีสิ่ง

อำนวยความสะดวกและสะอาด มีความปลอดภัย และการเดินทางสะดวกตามลำดับ

สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ปราชญ์ผลการวิจัยครั้งนี้ หมู่บ้านแม่กำปอง หมู่ 3 ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในหมู่บ้านเพื่อชมธรรมชาติ แต่ชุมชนไม่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว และต่อมาเมื่อจุดมุ่งหมายเพิ่มขึ้นด้วยการสร้างระบบที่นำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้านในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบ โฮมสเตย์ เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชาวบ้าน โดยมีหลักปฏิบัติว่านักท่องเที่ยวต้องได้รับ

อนุญาตจากชุมชนในฐานะที่ชุมชนช่วยกันดูแลพัฒนาปรับปรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

มณีวรรณ คิวนี้่ม และคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนาการและผลกระทบของการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำ พบว่า ตลาดน้ำดำเนินสะดวกพัฒนามาจากตลาดขายของทางน้ำของชาวบ้านในชุมชนและจังหวัดใกล้เคียง ไปสู่การเป็นตลาดเพื่อนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเวลาประมาณ 30 ปี เริ่มจากมีนักท่องเที่ยวเข้าไปพบแล้วบอกกันต่อๆ ไป ต่อมาเมื่อการคมนาคมทางบกเจริญขึ้น การค้าขายทางน้ำในตลาดของชุมชนลดน้อยลงจนเกือบจะหมดไป แต่มีนายทุนจากภายนอกที่ดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวเข้ามาพัฒนารูปแบบตลาดเสียงใหม่ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับชาวต่างชาติ โดยเน้นกิจกรรมการล่องเรือชมคลองและการขายของที่ระลึก มีข้อตกลงกับบริษัททัวร์ให้รับนักท่องเที่ยวมาแวะที่ตลาดน้ำเพียงช่วงสั้นๆ ก่อนจะเดินทางต่อไปที่อื่น

ส่วนตลาดน้ำคลังชั้นไม่ใช้ตลาดดั้งเดิมของชาวบ้าน เริ่มต้นจากการสร้างตลาดใหม่ขึ้นริมน้ำในที่ดินของราชการ เพื่อเป็นแหล่งขายสินค้าทางการเกษตรสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชนเมื่อปี พ.ศ.2530 มีการตั้งคณะทำงานที่มาจากชาวบ้านในพื้นที่ขึ้นมาทำหน้าที่บริหารงานในตลาดน้ำ โดยเฉพาะ ใช้ชื่อว่าประชาคมตลาดน้ำคลังชั้น ในระยะหลังได้พัฒนามาเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ มีเรือและแพขายอาหาร ในน้ำ บนบกมีการขายอาหาร ผัก ผลไม้ และพันธุ์ไม้จากสวน ตลอดจนจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น ดนตรีและรำไทย ช่วงหลังมีการเพิ่มกิจกรรมจัดเรือเที่ยวชมคลอง การนวดฝ่าเท้าและการร้องเพลงคาราโอเกะเข้ามาด้วย

การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อชุมชนทั้งสองแห่งทั้งในด้านบวกและลบ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทำให้เกิดปัญหาการแออัดของการคมนาคม ปัญหาน้ำเสีย มลพิษทางเสียงและอากาศ แต่มีส่วนทำให้มีการปรับปรุงพื้นที่และสาธารณูปโภคในชุมชนให้ดีขึ้น ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการจ้างงานในชุมชน ไม่ต้องไปหางานนอกชุมชน มีทางเลือกด้านอาชีพเพิ่มขึ้นที่ตลาดน้ำคลังชั้นการท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกชุมชน แต่ที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวกรายได้ส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้ประกอบการรายใหญ่จากนอกชุมชน ผลกระทบทางสังคม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดทั้งความร่วมมือและความขัดแย้งในชุมชน โดยเฉพาะในตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่มีนักท่องเที่ยวมากและผลประโยชน์สูง มีความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันและระหว่างผู้ประกอบการกับคนในชุมชนที่ถูกกีดกันด้านการค้า มีการเอาเปรียบและหลอกลวงนักท่องเที่ยวในการขายสินค้าและให้บริการ ผลกระทบทางวัฒนธรรมเป็นไปในทางบวกเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในด้านการแต่งตัว กิจกรรมทางวัฒนธรรม ความรู้สึกภูมิใจในท้องถิ่นของตน

ศักยภาพของการจัดการการท่องเที่ยวแบบตลาดน้ำยังมีอยู่มาก เพราะเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว ไม่เหมือนที่อื่น เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ คนในชุมชนทั้งสองยังต้องการให้มีการท่องเที่ยวแบบตลาดน้ำต่อไป และเห็นว่าสามารถจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ แต่ทั้งนี้ต้องให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับตลาดน้ำในอดีตและปัจจุบัน สร้างกิจกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอวิถีทางวัฒนธรรมของวิถีชีวิตริมคลองมากกว่าจะเน้นด้านการขายของอย่างเดียว

รัตนา จันทโย (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแม่वंกัและอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในอุทยานแห่งชาติแม่वंกัและอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวจำนวน 630 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีแรงจูงใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่ไปเยือนอุทยานแห่งชาติแม่वंกั ได้แก่ การสัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 46.6 และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ได้แก่ ความต้องการเรียนรู้ศิลปะหรือวัฒนธรรมและการพักผ่อนร่วมกับเพื่อนและครอบครัวในจำนวนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 33.3 ส่วนในเรื่องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ในอุทยานแห่งชาติแม่वंกัคือ การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรคือ การรับรู้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวก่อนอื่น

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

สุธัญญา ทองวิชิต (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว :

ศึกษากรณีตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำประชาชน กลุ่มสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล และกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดจำนวน 17 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเครื่องมือ ได้พบว่า ชุมชนที่ศึกษามีความพร้อมในด้านของทรัพยากรการท่องเที่ยว แต่ยังคงต้องปรับปรุงในประเด็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โดยการบูรณะปรับปรุงความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลข่าวสาร บริการร้านอาหาร การจำหน่ายของที่ระลึก และการบริการนำเที่ยวโดยมีคฤหบดี เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ และอีกปัจจัยหนึ่งที่เสริมศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน คือ ความพร้อมของผู้นำชุมชน

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่พบว่ามีความคิดเห็นและความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง

เนตรชนก นันท์ (2544 : บทคัดย่อ) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาชุมชนวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถี จังหวัดลำพูน พบว่า องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนวัดพระบาทห้วยต้มในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านความสะดวกในการเข้าถึง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แต่มีจุดอ่อน 2 จุด คือ การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่หลากหลาย และขาดการให้บริการด้านข้อมูล ส่วนผลการศึกษาด้านแนวทางการจัดการที่เหมาะสม สำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีแนวทางอยู่ 4 ด้าน คือ การจัดโครงสร้างองค์การท่องเที่ยว การจัดการด้านบุคลากร การจัดระบบดำเนินงานและการจัดรายการนำเที่ยว แต่ยังไม่มียกท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนแห่งนี้ เพราะยังไม่มีการประชาสัมพันธ์เพียงพอส่งผลให้ชุมชนยังไม่มีโอกาสฝึกทักษะในการลงมือปฏิบัติการ จึงควรมีการศึกษาหรือทำวิจัยด้านการตลาดสำหรับชุมชนวัดพระบาทห้วยต้มต่อไป

รัฐทิศยา หิรัญยนาท (2544 : บทคัดย่อ) แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาย่านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ได้เสนอเลือกแนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบ้านหนองขาวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยได้เลือกแนวความคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เลือกรูปแบบชุมชนบริหารจัดการเอง โดยมีองค์การภายนอกสนับสนุนให้คำปรึกษา และได้มีการวางแผนทางการพัฒนาในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ยังมีการวางแผนทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในลักษณะของการเลือกตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

มธุรส ปราบไพรี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเรื่องศักยภาพชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะ : กรณีชุมชนไทยทรงดำ และพบว่าแนวคิดทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เข้าสู่ชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นอาชีพเสริมในการเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน โดยการอาศัยพื้นฐานด้านอาชีพเสริมเป็นหลักในการรวมกลุ่ม อันจะเป็นศักยภาพในการพึ่งพาตนเองให้กับชุมชน โดยชุมชนจะไม่เกิดความสั่นคลอนหรือล้มสลายทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ เมื่อเกิดวิกฤตทางการท่องเที่ยวเนื่องจากการท่องเที่ยวไม่ใช่อาชีพหลัก แต่ชุมชนเป็นผู้ร่วมกันค้นหาและตรวจสอบทรัพยากรของตนเอง

ทิวัฒน์ รัตนเกตุ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประเภทอ่างเก็บน้ำกรณีศึกษา : อ่างเก็บน้ำคลองระโงก จังหวัดระยอง การวิจัยพบว่า พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่ในด้านความพร้อมของชุมชนยังมีปัญหาอุปสรรคในการจัดการพื้นที่

อย่างเชื่อมโยงในแนวทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร่วมกัน ข้อเสนอแนะควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และ บทบาทของประชาชนในพื้นที่ จะทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เป็นจริงได้เกิดการ กระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

นวรรค์ เกี้ยวมาศ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ระบบ สารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชายฝั่งทะเล กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินศักยภาพพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย Weighting – rating technique พิจารณาจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสนใจนักท่องเที่ยวได้แก่ ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ความสมบูรณ์ของสังคมพืช การเป็นแหล่งรวมพืชหรือสัตว์หายาก โอกาสในการพบเห็นสัตว์ในแต่ละระบบนิเวศ ความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ ความโดดเด่นทาง วัฒนธรรม ความโดดเด่นทางกายภาพ สภาพภูมิทัศน์ และความสะดวกการเข้าถึงผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ อ่าวคุ้งกระเบน วนอุทยานคลองแหวน อ่างกระตัง เกาะนมสาว ศักยภาพเหมาะสมปานกลาง ได้แก่ หาดนาขา หาดคู้้งวิมาน แหลมเสด็จ หาดไพสุริ วนาลัย โบสถ์ คาทอลิก วัดไม้ล้อม อุทยานพระเจ้าตากฯ อ่าวขาง เกาะงูตาปายาญเลนขลุ่ย และศักยภาพเหมาะสม ต่ำ ได้แก่ หาดเจ้าหลาว ตลาคพลอยดิน บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ อ่าวเนินวง วังสวนบ้านแก้ว ตลาคท่าหลวง ตลาคพลอย บ้านเสม็ดงาม บ้านบางสระเก้า อุกข์ไก่อ ตึกแดง หาดแหลมสิงห์

การศึกษาข้างต้นระบุชัดเจนว่าความสำคัญของการวิจัยด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ของชุมชน และด้านกรเรียนรู้ร่วมกัน ถึงผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่แพ้ด้านพื้นที่

สฤณี แสงอรุณ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพและแนวทางการจัดการ อุทยานแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ไว้ ดังนี้ อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงาเป็นพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติที่มีลักษณะพื้นที่และองค์ประกอบด้าน ทรัพยากรธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนเจ้าหน้าที่อุทยาน แห่งชาตินั้นมีศักยภาพในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ใน ระดับสูง ในขณะที่ศักยภาพด้านการจัดการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับปานกลาง แต่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา อยู่ในระดับสูง และด้านการให้บริการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยวในท้องถิ่นบริเวณอุทยานแห่งชาติ อ่าวพังงา นับได้ว่ามีระดับศักยภาพสูงในการให้บริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยส่วนใหญ่ ให้บริการเกี่ยวกับบริการเรือนำเที่ยว บริการอาหาร ที่พัก และจำหน่ายของที่ระลึก

ในส่วนของกิจกรรมท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมหรือมีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวมาก ที่สุดระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา ได้แก่ การล่องเรือ ชมทิวทัศน์

ธรรมชาติ การถ่ายภาพธรรมชาติ การดำน้ำแบบ Snorkeling การดำน้ำแบบ Scuba และการพายเรือแคนู และด้านสุดท้ายคือ ด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงาและผู้ประกอบการหรือราษฎรท้องถิ่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ายังไม่อาจจัดว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพราะ โดยหลักการแล้วการท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวจะต้องมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

วจินี แสงสว่าง (2535 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการรักษาความสะอาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลสรุปการวิจัยได้ว่า ผู้คนในชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกบางส่วนยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่อการรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกจากจะต้องจัดบริการเก็บขยะให้ทั่วถึงแล้วยังต้องรณรงค์อย่างต่อเนื่องในการรักษาความสะอาดของบริเวณแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ โดยเน้นให้ผู้คนในชุมชนโดยเฉพาะแม่ค้าและผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นประการสำคัญ

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปจากกรณีศึกษา มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากจำนวนประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปที่มาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

ทั้งนี้ ทางประชาคมตลาดน้ำคลองลัดมะยมยังไม่มีข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างชัดเจนว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจำนวนเท่าใดในแต่ละเดือน

ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Cochran (Cochran, 1977) และกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accident Sampling) ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ในกรณีไม่ทราบค่าสัดส่วนของประชากร ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อน 95% (=0.05)

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.96$

เมื่อแทนค่าประชากรในสูตรจะได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

$$n = 384.16 \sim 384$$

จากสูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 คน ดังนั้นในงานวิจัยในครั้งนี้จะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้นำอย่าง เป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตตลิ่งชันที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
2. ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยม ชาวบ้านในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม
3. ผู้ประกอบธุรกิจ ในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า ผู้ประกอบอาชีพทำสวน ผู้ทำอาชีพเรือบริการท่องเที่ยว

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิเช่น ห้องสมุด ระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างและการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตามกรอบแนวคิดและประเด็นที่ตั้งไว้

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1. แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 384 คน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน จำนวน 27 ข้อคำถาม ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว ด้านบริการท่องเที่ยว และด้านรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่าของ ประภคณีศิริ ภักดีพินิจ 2550 โดยใช้แบบวัดของ Likert Scale ซึ่งมีแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เท่ากับ 5,4,3,2,1 คะแนน ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ประกอบการกิจกรรมบริเวณตลาดน้ำ ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า ผู้ประกอบอาชีพทำสวน ผู้ทำอาชีพเรือบริการท่องเที่ยว จะสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การรักษาสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นำอย่างเป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตตลิ่งชันที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การรักษาสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้นำอย่างไม่เป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยมและชาวบ้านในชุมชน จะสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การรักษาสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชน

3. แบบสังเกต ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเข้าไปท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อสังเกตปัจจัยด้านพื้นที่ ได้แก่ ที่ตั้ง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การเข้าถึง ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยว

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบข้อคำถามแต่ละข้อ ว่าสอดคล้องตรงตามเนื้อหา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถูกนำมาจัดหมวดหมู่ นำมาหาข้อสรุปและตีความ (Conclusion and interpretation) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา ตามกรอบแนวคิดของการศึกษาครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ให้คะแนน สรทส จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์และประมวลผล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวนั้น เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์และประมวลผลโดยนำแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คำตอบครบทุกข้อ มาลงรหัสวิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรม SPSS Program for Window PC+ ในการหาความถี่และค่าร้อยละ และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มานำเสนอข้อมูลในรูปร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ด้านความพึงพอใจ จะทำการลงรหัสและให้คะแนนตามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของ Likert Scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีค่าคะแนน 5, 4, 3, 2, 1 คะแนนตามลำดับ หลังจากนั้นจะนำค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละดัชนีมาแปลความหมายได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

โดยวัดระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ดังนี้ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว ด้านบริการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวและนำมาจัดระดับความพึงพอใจ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง สูง

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวน

คะแนน	ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด	ต่ำ
1.81 – 2.60	น้อย	
2.61 – 3.40	ปานกลาง	ปานกลาง
3.41 – 4.20	มาก	สูง
4.21 – 5.00	มากที่สุด	

หากคะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อยหรือปานกลาง แสดงให้เห็นว่า สิ่งนั้นอยู่ในสภาวะที่ขาดแคลน ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นความต้องการของนักท่องเที่ยวนในการพัฒนาฉบับนี้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” ผลศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 บริบททั่วไปของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม

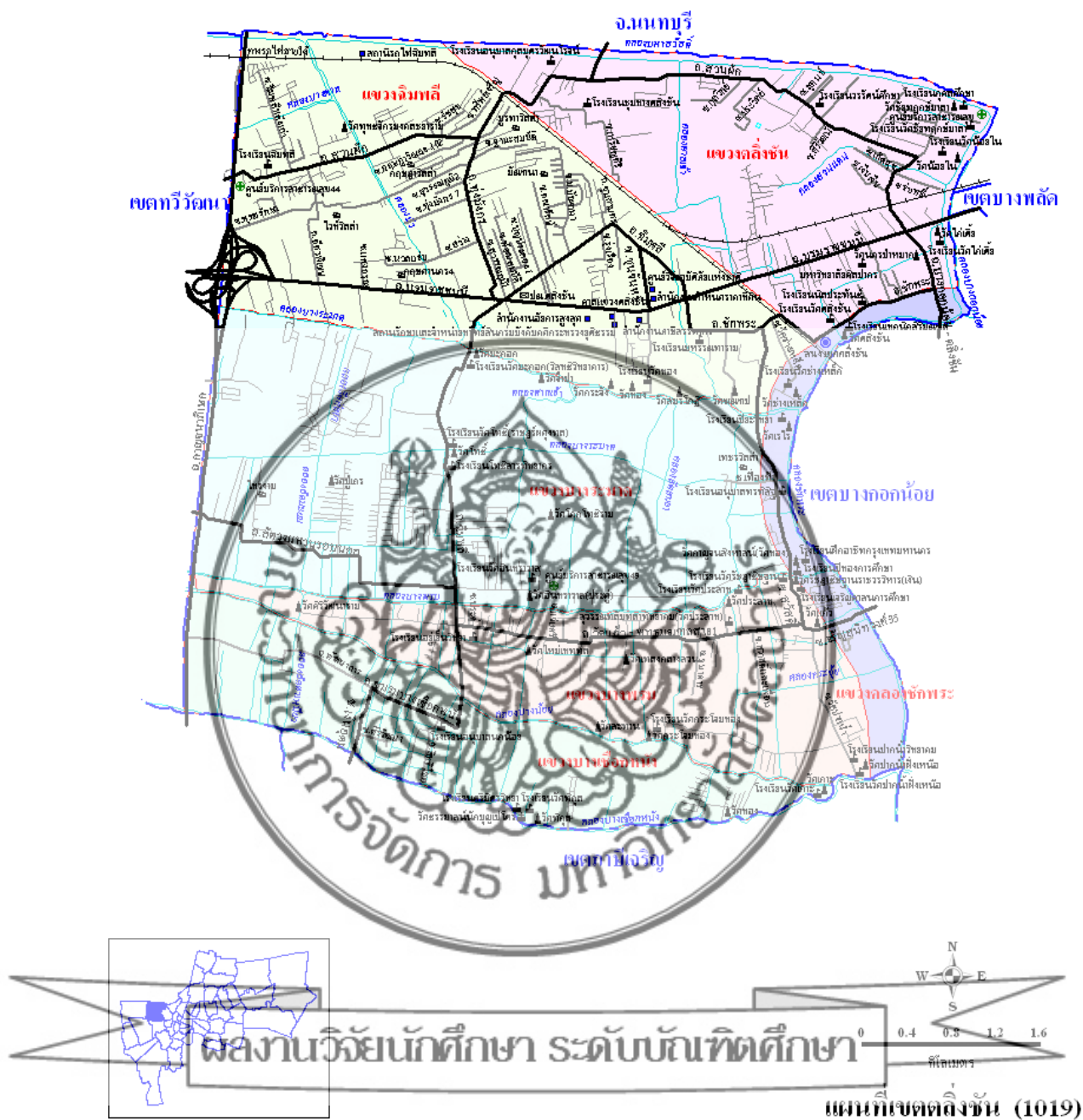
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 1 บริบททั่วไปของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ที่ตั้ง อาณาเขต

ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเดิมอยู่ที่ด้านใต้ของถนนบางระมาด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2547 ต่อมาในเดือนกันยายน 2549 ได้ขยายตลาดไปทางด้านเหนือของถนนบางระมาด ยังติดคลองลัดมะยมเช่นเดิม ปัจจุบันตลาดน้ำคลองลัดมะยมตั้งอยู่ที่ 30 หมู่ 15 ถนนบางระมาด แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีอาณาเขตทิศเหนือติดคลองบางระมาด ทิศใต้ติดคลองบางพรหม คลองลัดมะยมคลองเป็นคลองที่ขุดลัดขึ้นมาระหว่างคลองบางระมาดกับคลองบางพรหม พื้นที่บริเวณริมคลองนอกจากบ้านเรือนริมคลองแล้วเป็นพื้นที่การเกษตรมีสวนกล้วยไม้ สวนผัก และสวนไม้ยืนต้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

แผนที่เขตตลิ่งชัน (1019)

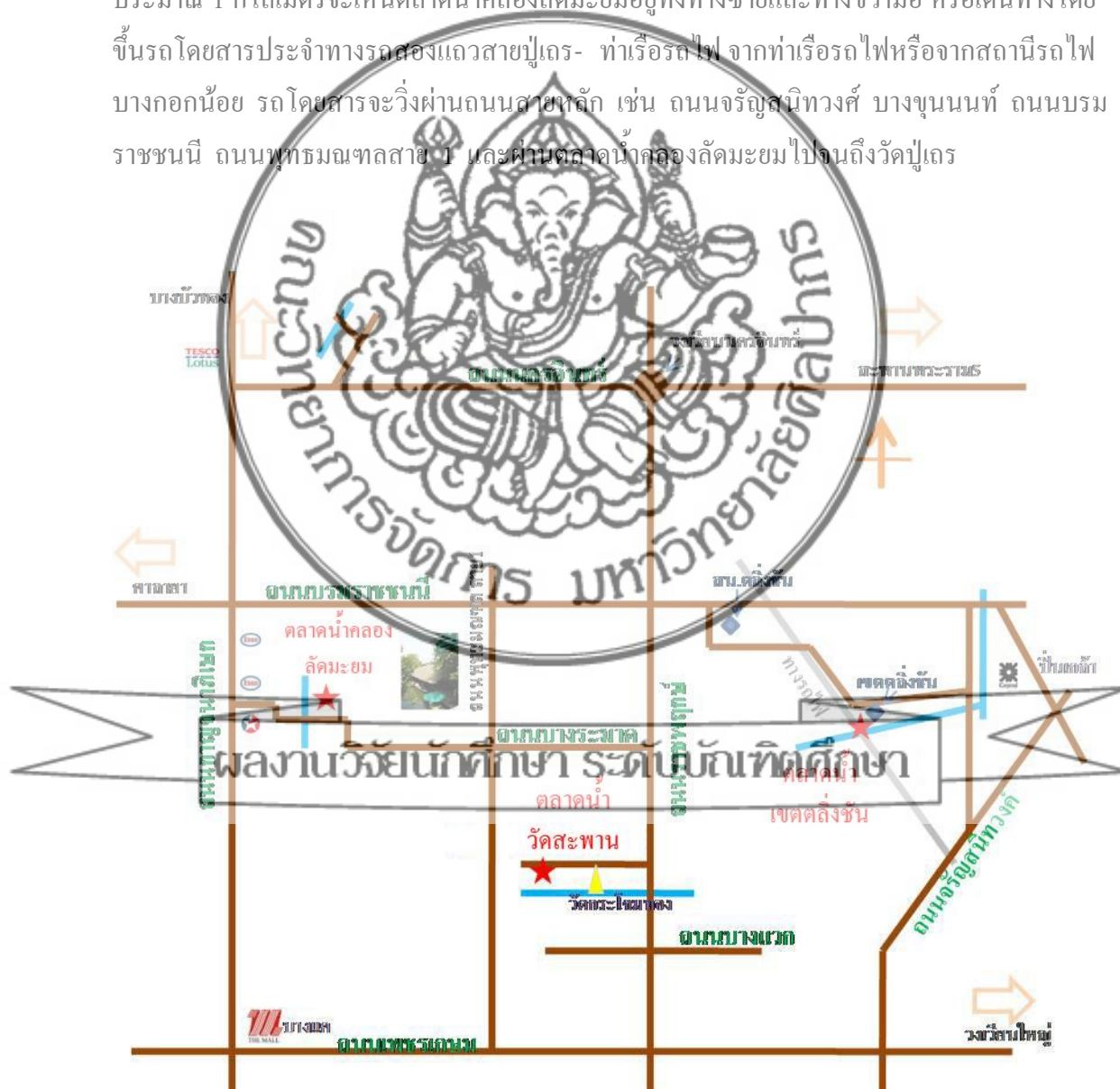
ภาพที่ 2 แผนที่เขตตลิ่งชัน

ที่มา : สำนักงานเขตตลิ่งชัน, แผนที่เขตตลิ่งชัน [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

<http://203.155.220.239/subsite/index.php?strOrgID=001055> เข้าถึงเมื่อ 8 ธันวาคม 2552

เส้นทางการเดินทาง

ตลาดน้ำคลองลัดมะยมจะมีเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เริ่มตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. การเดินทางไปตลาดน้ำคลองลัดมะยม หากเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวให้มาตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี มุ่งหน้าไปทางพุทธมณฑล จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนกาญจนาภิเษก (บางแค-บางบัวทอง) จะผ่านปั๊มน้ำมันเอสโซ่ (ปั๊มที่ 1) ปั๊มปตท. และปั๊มน้ำมันเอสโซ่ (ปั๊มที่ 2) ให้เลี้ยวซ้ายเข้าซอยข้างปั๊มเอสโซ่ที่ 2 ปากซอยเขียนว่าเป็นทางลัดสู่รัฐสุนิทวงศ์ 35 วิ่งเข้าซอยไปประมาณ 1 กิโลเมตรจะเห็นตลาดน้ำคลองลัดมะยมอยู่ทั้งทางซ้ายและทางขวามือ หรือเดินทางโดยขึ้นรถโดยสารประจำทางรถสองแถวสายปู้เถร- ท่าเรือรถไฟ จากท่าเรือรถไฟหรือจากสถานีรถไฟบางกอกน้อย รถโดยสารจะวิ่งผ่านถนนสายหลัก เช่น ถนนรัฐสุนิทวงศ์ บางขุนนนท์ ถนนบรมราชชนนี ถนนพุทธมณฑลสาย 1 และผ่านตลาดน้ำคลองลัดมะยมไปจนถึงวัดปู้เถร

ภาพที่ 3 แผนที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ที่มา : ตาหุย เซล่งศักดิ์, เที่ยวตลาดน้ำใกล้กรุง [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

<http://gotoknow.org/blog/thinkclub/301743> เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2553.

ลักษณะพื้นที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตลาดน้ำคลองลัดมะยมแบ่งตลาดเป็นสองฝั่งตั้งอยู่ทั้งฝั่งเหนือและฝั่งใต้ของถนนบางระมาดติดคลองลัดมะยม ตัวตลาดสร้างเป็นโครงหลังคาไม้มุงด้วยหญ้าคามิที่นึ่งรับประทานอาหารตลอดริมคลองและบนฝั่ง ตรงกลางตลาด มีบริการที่นั่งทั้งแบบนั่งรับประทานบนเสื่อแบบนั่งพื้นและนั่งเก้าอี้มีโต๊ะรับประทานอาหาร ในคลองมีเรือขายอาหารและสินค้าบริการ นักท่องเที่ยวสามารถนั่งรับประทานอาหารริมคลองและสั่งอาหารจากพ่อค้าแม่ค้าในเรือได้ นอกจากนี้ยังมีร้านขายอาหารและสินค้า อยู่บนฝั่งทั้งสองฝั่งของถนนบางระมาด โดยมีโซนขายต้นไม้ ขายสินค้าของแต่งบ้าน มีสวนเจียมตม จุดประชาสัมพันธ์ ห้องน้ำและที่จอดรถอยู่ทางฝั่งเหนือของถนนบางระมาด ส่วนท่าเทียบเรือ จุดบริการเรือนำเที่ยว ร้านขายอาหาร สินค้าที่ระลึก สินค้างานหัตถกรรม บ้านหัตถกรรม พิพิธภัณฑ์เรือจำลอง ห้องน้ำ โซนบริการนั่งเกวียนเทียมควาย จั๊กม๊ากสวน และบริเวณที่จอดรถตั้งอยู่ฝั่งใต้ของถนนบางระมาด ภายในตลาดมีทางเดินเท้าเป็นทางปูนที่เดินได้สะดวก

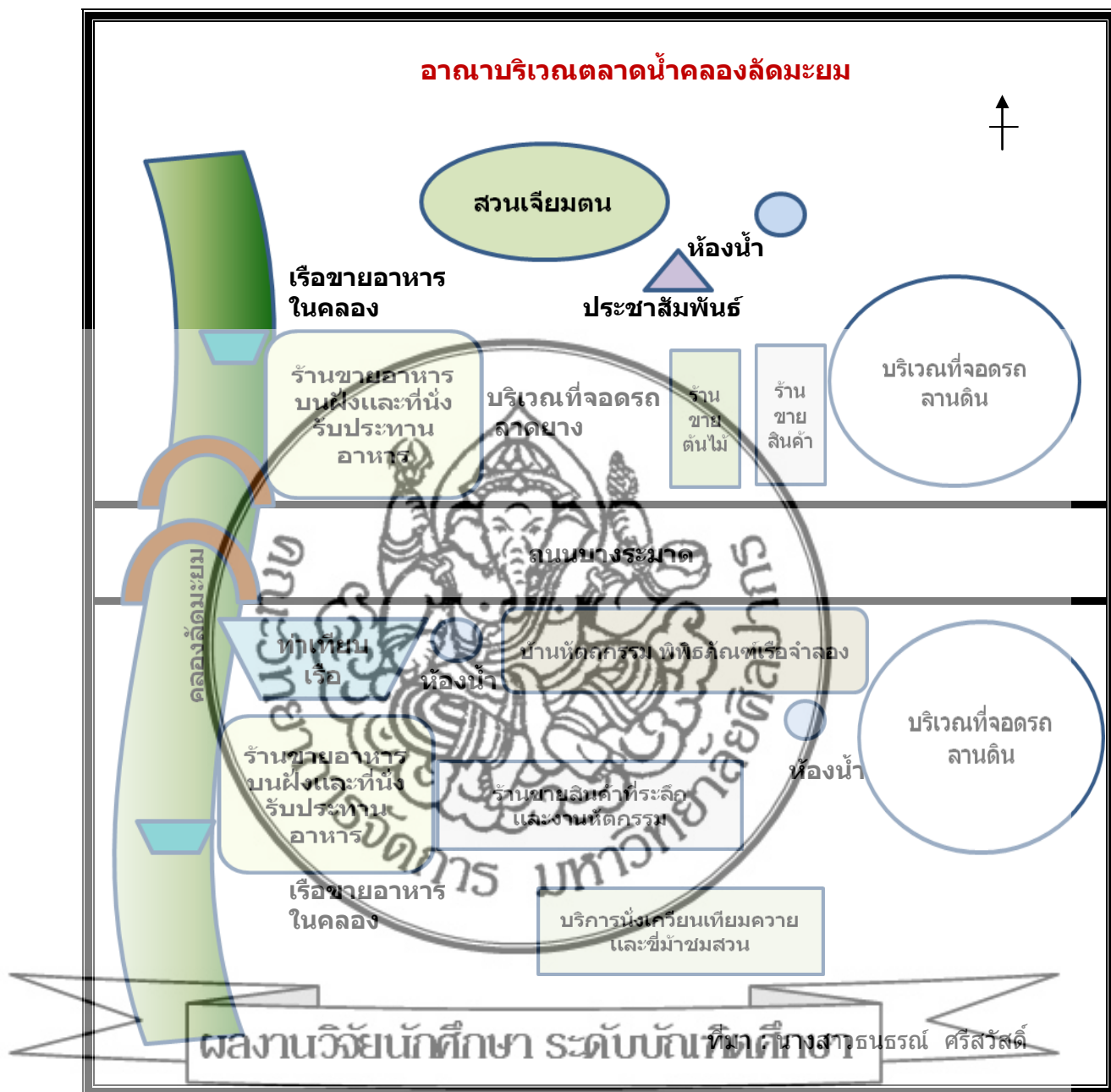
บริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ยังมี “สวนเจียมตม” เป็นสวนเกษตรแบบผสมผสานที่ใช้เป็นห้องเรียนธรรมชาติ มีเส้นทางทำเดินชมสวนและป้ายแนะนำสวน ป้ายชื่อต้นไม้ที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว มีศาลาเนกประสงค์ ห้องสมุด ที่ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปนั่งพักผ่อนและอ่านหนังสือต่างๆ ได้ ส่วนด้านฝั่งตรงข้ามมี “บ้านหัตถกรรม พิพิธภัณฑ์เรือจำลอง ” ของคุณสุรชัย รุณ บุญรอด ผู้เชี่ยวชาญการทำเรือจำลองขนาดเล็ก มีการจัดแสดงรูปเรือแบบต่างๆ และอุปกรณ์วิถีชีวิตแบบชาวคลองชาวสวน

ภาพที่ 4 ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ที่มา : เมธา อัสสะบารุจรัตน์, ตลาดน้ำคลองลัดมะยม [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaiweekender.com/index.php/ladmayommkt.html> 2552 เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2552

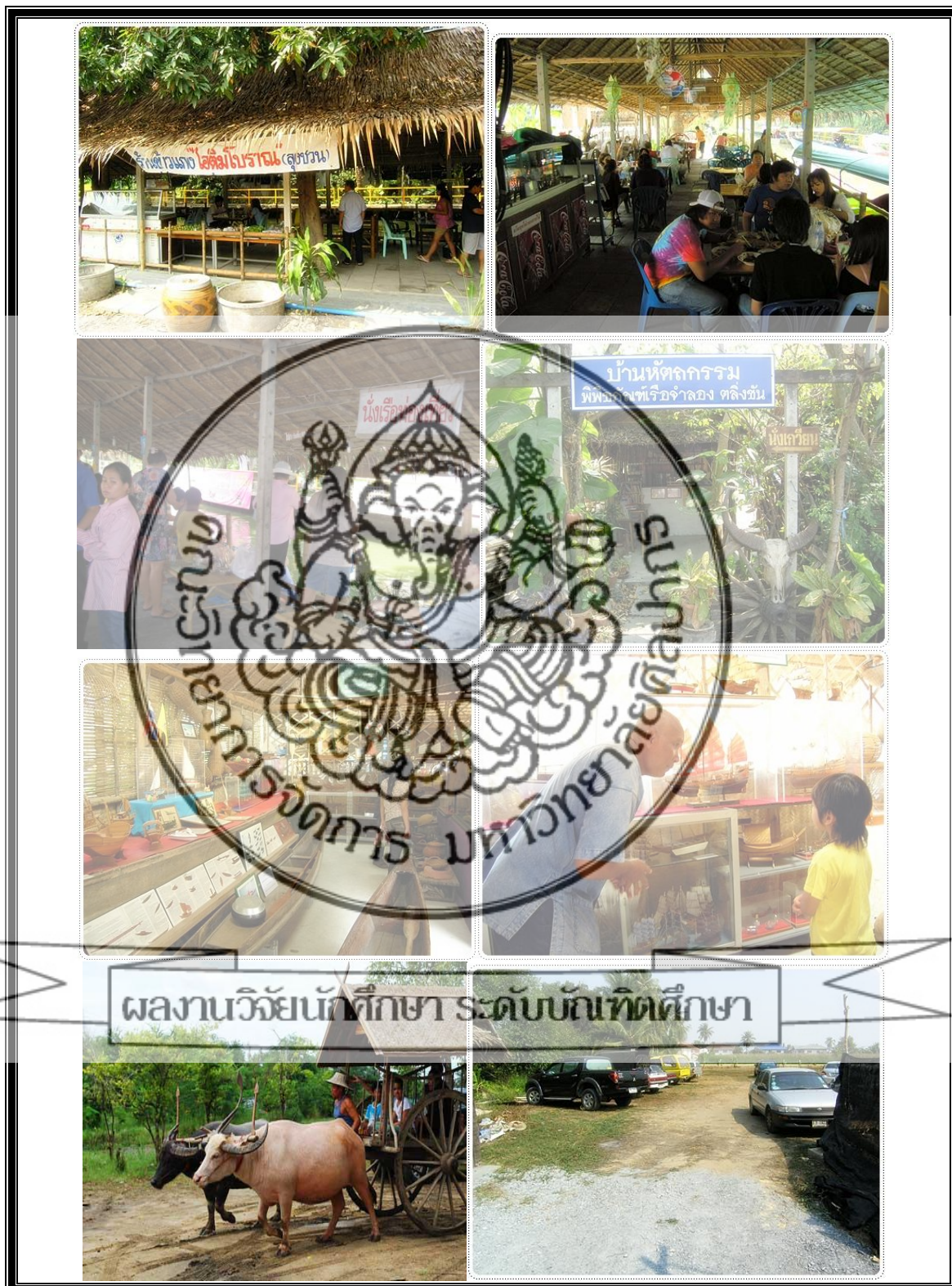
ภาพที่ 5 อาณาบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม
 (ภาพโดยนางสาวชนธรณ์ ศรีสวัสดี เมื่อ 7 มีนาคม 2553)

ภาพที่ 6 ตลาดน้ำคลองลัดมะยมฝั่งเหนือของถนนบางระมาด

ที่มา : เมธา อัสสะบำรุงรัตน์, ตลาดน้ำคลองลัดมะยม [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

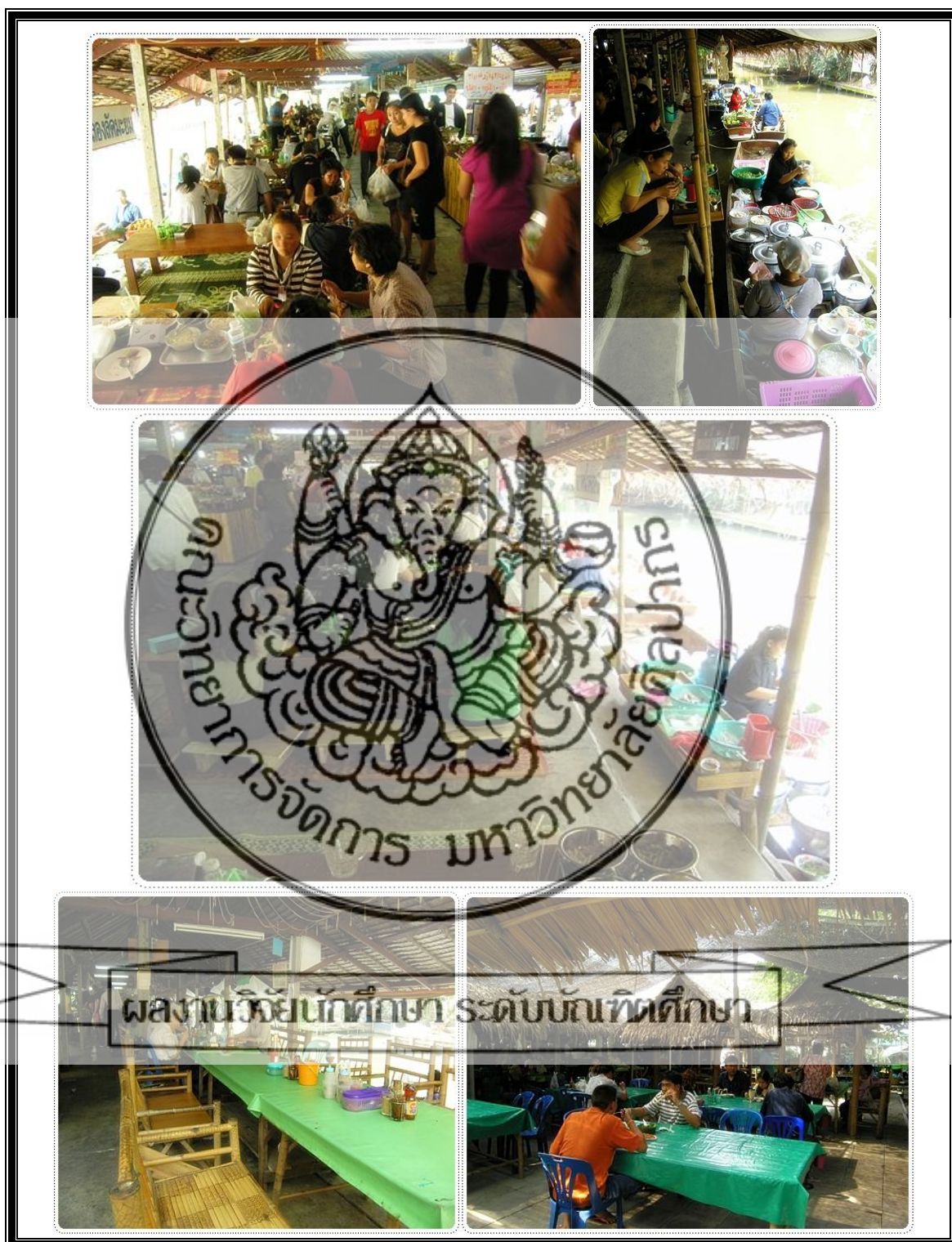
<http://www.thaiweekender.com/index.php/ladmayommkt.html> 2552 เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2552

ภาพที่ 7 ตลาดน้ำคลองลัดมะยมฝั่งใต้ของถนนบางระมาด

ที่มา : เมธา อัสสะบารุงรัตน์, ตลาดน้ำคลองลัดมะยม [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaiweekender.com/index.php/ladmayommkt.html> 2552 เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2552

ภาพที่ 8 บริเวณที่นั่งรับประทานอาหารตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ที่มา : เมธา อัสสะบารุงรัตน์, ตลาดน้ำคลองลัดมะยม [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaiweekender.com/index.php/ladmayommkt.html> 2552 เข้าถึงเมื่อ 9 ธันวาคม 2552

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อสังเกตปัจจัยด้านพื้นที่ของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

จากการนั่งเรือสังเกตพบว่า นอกจากการใช้ที่ดินริมคลองเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยแล้วยังพบการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีสวนกล้วยไม้จำนวน 2 สวน ซึ่งมีจำนวน 1 สวน ที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมคือสวนของลุงนิม ทองมาก พบสวนผักจำนวน 5 สวน เช่น สวนผักกะเจต ผักบุ้ง เตยหอม เป็นต้น ซึ่งสวนผักส่วนมากไม่มีนักท่องเที่ยวแวะเข้าชม ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมคลองส่วนใหญ่จะมีเรือเป็นพาหนะเกือบทุกบ้าน ซึ่งเป็นประเภทเรือพาย ลักษณะบ้านเรือนของผู้คนริมคลองมีทั้งบ้านที่สร้างมาแต่อดีต เช่น บ้านไม้สองชั้น บ้านเรือนไทย ร้านค้าและร้านขายของริมคลอง นอกจากนี้แล้วยังจะได้พบเห็นสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ของคลอง อาทิ เช่น สวนกล้วยไม้ สวนผัก รวมไปถึงสัตว์ เช่น กระจง ปลา นก เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาจะได้สัมผัสกับความเป็นธรรมชาติ ความร่มรื่นระหว่างคลองเรือ ทั้งยังมีความมีอัธยาศัยไมตรีของชาวชุมชนริมคลอง เมื่อมีนักท่องเที่ยวผ่านมาจะมีการทักทายโดยการยิ้ม หรือ โบกมือให้กับนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 9 สภาพแวดล้อมบริเวณพื้นที่คลองลัดมะยม

(ภาพโดยนางสาวชนรณ ศรีสวัสดิ์ เมื่อ 7 มีนาคม 2553)

การประกอบการท่องเที่ยวในตลาคน้ำคลองดัคมะยม

ทางตลาคน้ำคลองดัคมะยมได้จัดให้มีบริการเรือนำเที่ยว โดยพานักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ภายในคลอง ซึ่งเส้นทางท่องเที่ยวมี 3 รายการ

รายการที่ 1 พานักท่องเที่ยวออกจากตลาคน้ำคลองดัคมะยมไปสวนกล้วยไม้ และชุมชนขุนบำเพ็ญ เริ่มให้บริการตั้งแต่เวลาประมาณ 8.30 น. – 16.00 น. โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ต่อรอบ ราคาบริการผู้ใหญ่-เด็กท่านละ 30 บาท (15-20คน/เที่ยว)

รายการที่ 2 พานักท่องเที่ยวออกจากตลาคน้ำคลองดัคมะยมไปตลาคน้ำดิ่งชันและตลาคน้ำวัดสะพาน ราคาบริการผู้ใหญ่-เด็กท่านละ 90 บาท ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

รายการที่ 3 พานักท่องเที่ยวออกจากตลาคน้ำคลองดัคมะยมไปไหว้พระ 9 วัด ราคาบริการแบบเช่าเหมาลำ เที่ยวละ 700 บาท ซึ่งใช้เวลา 3 ชั่วโมง ทัวร์ไหว้พระ 9 วัด เรือจะจอดให้นักท่องเที่ยวไหว้พระที่วัดจันทน์ วัดโพธิ์ วัดมะพร้าวเตี้ย วัดปากน้ำฝั่งเหนือ วัดปากน้ำฝั่งใต้ วัดเกาะ วัดพิบูล วัดสะพาน และวัดตะล่อน

การเข้าถึงตลาคน้ำคลองดัคมะยม

จากการศึกษาพบว่า ตลาคน้ำคลองดัคมะยมสามารถเข้าถึงได้ทั้งทางน้ำและทางบก คือ การคมนาคมทางน้ำ

ชาวบ้านส่วนใหญ่จะใช้เรือพายในการเดินทาง ส่วนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะนั่งเรือมาจากตลาคน้ำดิ่งชันและจะมาเที่ยวที่ตลาคน้ำคลองดัคมะยม

การคมนาคมทางรถยนต์

ปัจจุบันการคมนาคมทางบกมีการพัฒนามากขึ้น มีถนนตัดผ่านหลายสาย มีถนนสายหลัก 2 สาย ได้แก่ ถนนบรมราชชนนี และถนนกาญจนาภิเษก ส่วนถนนสายรองมีจำนวน 2 สาย ที่

เข้าถึงตลาคน้ำคลองดัคมะยม ได้แก่ ถนนพุทธมณฑลสาย 1 และถนนบางระมาด รถยนต์ประจำทางที่ให้บริการรับส่งผู้โดยสาร ในพื้นที่ตลาคน้ำคลองดัคมะยม คือ รถสองแถวสีแดงสายวัดปู่เถร-

ท่าเรือรถไฟ ที่ให้บริการจากชุมชนในบริเวณตลาคน้ำคลองดัคมะยม วัดปู่เถร ไปถึงถนนสายหลัก เช่น ถนนพุทธมณฑลสาย 1 บางขุนนนท์ ถนนบรมราชชนนี และถนนจรัญสนิทวงศ์ไปจนถึงท่าเรือรถไฟบริเวณสถานีรถไฟบางกอกน้อย

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว

ห้องนำสาธารณะ

พบว่า ตลาคน้ำคลองดัคมะยม มีบริการห้องน้ำฟรีและมีบริการอยู่ตามจุดต่างๆ ซึ่งจากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการพบว่าห้องน้ำมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และห้องน้ำมีความสะอาด

ป้ายบอกทางและสื่อความหมาย

ป้ายบอกทางมายังตลาดน้ำคลองลัดมะยมนั้นมีความชัดเจนสามารถอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวให้เข้าถึงได้ง่าย ส่วนป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวในตลาดน้ำมีการจัดทำไว้ตามจุดต่างๆที่น่าสนใจและดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

ลานจอดรถ ทำเทียบเรือ

จากการศึกษาพบว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีพื้นที่จอดรถไม่เพียงพอกับจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือน โดยเฉพาะช่วงเวลา 11.00 น. – 14.00 น. ซึ่งเป็นช่วงที่มีประชาชนเดินทางมารับประทานอาหารและท่องเที่ยวกันมาก ซึ่งขณะนี้ก็มีบริการที่จอดรถของตลาดน้ำคลองลัดมะยมอยู่ 3 แห่ง คือ บริเวณระหว่างหน้าทางเข้าโซนอาหารกับโซนขายต้นไม้ มีที่จอดรถที่ลาดยางแล้วจอดรถได้ประมาณ 10-20 คัน บริเวณถัดมาจากโซนขายต้นไม้เป็นส่วนตลาดขายใหม่เป็นลานดินลูกลัง จอดรถได้ประมาณ 40-50 คัน และบริเวณฝั่งบ้านหัตถกรรมฝั่งตรงข้ามกับโซนอาหารเป็นลานดินลูกลัง จอดรถได้ประมาณ 30-40 คัน ส่วนทำเทียบเรือเป็นลักษณะดิ่งหรือทำน้ำถาวรทำให้เกิดการขึ้นลงเรือลำบากในช่วงที่น้ำลง

ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

สภาพโดยทั่วไปของชุมชนเขตกิ่งชันเป็นชุมชนที่เรียบง่าย คดีที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นคดีเล็กน้อย โหมยน้อย ทั้งนี้มีสถานีตำรวจ 2 สถานี คือ สถานีตำรวจนครบาลดิ่งชัน ตั้งอยู่ริมถนนบรมราชชนนี รับผิดชอบ แขวงดิ่งชัน แขวงฉิมพลี แขวงบางระมาด แขวงคลองชักพระ บางส่วน และสถานีตำรวจนครบาลบางเสาธง รับผิดชอบแขวงบางพรหม แขวงบางเข็อกหนึ่ง แขวงคลองชักพระบางส่วน ซึ่งการรักษาความปลอดภัยของชุมชนมีทั้งทางบกและทางน้ำ ทางบกมีสายตรวจทั้งกลางวันและกลางคืน ส่วนทางน้ำมีสายตรวจตอนกลางวันเป็นครั้งคราว กลางคืนมีสายตรวจประจำ ผู้ขับเรือบริการท่องเที่ยวส่วนมากเป็นอุ้มในพื้นพื้นหรือมีอาชีพขับเรือมานาน มีความคุ้นเคยในเส้นทาง จึงทำให้โอกาสในการเกิดอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางน้อยลง ส่วนความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ของตลาดน้ำคลองลัดมะยม คอยดูแลความเรียบร้อยในบริเวณตลาดน้ำและลานจอดรถ

ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว

การศึกษาด้านขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ เมื่อเปรียบเทียบขนาดของพื้นที่ต่อจำนวนนักท่องเที่ยวพบว่า พื้นที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้สูง มีลักษณะการท่องเที่ยวเป็นการหมุนเวียนนักท่องเที่ยว ส่วนการท่องเที่ยวทางน้ำมีการแวะชมวัด สวนกล้วยไม้ หรือสถานที่อื่นๆ แต่การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นใช้เวลา

ไม่นาน และแต่ละรอบของการท่องเที่ยวมักมีจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่เกิน 15–20 คน หรือตามจำนวนที่นั่งของเรือท่องเที่ยว ส่วนลานจอดรถบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมนั้น จำเป็นต้องมีการประสานงานกับเจ้าของพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อขยายพื้นที่ในการจอดรถ ช่วงเวลาที่มีความหนาแน่นจะอยู่ในช่วงเวลา 11.00 – 14.00 น. เท่านั้น แต่ทั้งนี้ก็มีการหมุนเวียนของที่จอดรถตลอดเวลา เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาหากมาท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเพียงอย่างเดียวใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 1–2 ชั่วโมง หากมาใช้บริการท่องเที่ยวทางน้ำด้วยก็จะใช้เวลารวมประมาณ 4 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 384 ตัวอย่าง ผลการศึกษา แสดงได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค อาชีพ การศึกษา อาชีพ รายได้คือเดือน จากแบบสอบถามทั้งหมด 384 ชุด จากการตอบแบบสอบถามมีนักท่องเที่ยวบางรายที่ไม่ตอบคำถามในบางข้อ ผลการศึกษารายงานได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

n = 384

ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	179	46.61
หญิง	205	53.39
อายุ		
20-30 ปี	182	47.40
31-40 ปี	113	29.43
41-50 ปี	54	14.06
51 ปีขึ้นไป	35	9.11
ภูมิภาค		
กรุงเทพฯ	278	72.40
อื่นๆ	106	27.60

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
มัธยมหรือต่ำกว่า ม.6	55	14.40
ปวศ./อนุปริญญา	95	24.87
ปริญญาตรี	219	57.33
สูงกว่าปริญญาตรี	13	3.40
Missing data n = 382		
อาชีพ		
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	37	9.64
นักธุรกิจ	16	4.17
ประกอบกิจการส่วนตัว/ค้าขาย	18	4.69
รับจ้างทั่วไป	164	42.70
นักศึกษา	149	38.80
อื่นๆ	-	-
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	58	15.26
5,001-10,000 บาท	196	51.58
10,001-20,000 บาท	85	22.37
มากกว่า 20,000 บาท	41	10.79
Missing data n = 380		

ผลการวิจัยนักศึกษาคณะมัธยมศึกษา

เพศของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 46.61 และเป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 53.39

อายุของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว พบว่า มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.43 อายุ 41-50 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.06 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.11

ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 72.40 นอกจากนั้นมาจากจังหวัดอื่นๆ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 เป็นนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวในเขตปริมณฑล ประกอบด้วย นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสงคราม

สมุทรปราการ รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวจากภาคกลางและภาคตะวันตก ได้แก่ นครปฐม สุพรรณบุรี ตพบุรี กาญจนบุรี

ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 57.33 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.87 ระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40

อาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 นักศึกษา จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.64 ประกอบกิจการส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.69

รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวมีรายได้ในช่วง 5,001-10,000 บาท จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 51.58 รายได้ในช่วง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.37 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.26 รายได้สูงกว่า 20,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.79

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งนำคองอัครมณ

ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ในด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบริการท่องเที่ยว และด้านรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยว ผลการศึกษาแสดงได้ดังตารางที่ 3

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความพึงพอใจ
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวและ สภาพแวดล้อมของ แหล่งท่องเที่ยว			
1.1 ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	3.84	0.73	มาก
1.2 ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	3.52	0.72	มาก
1.3 บรรยากาศโดยรวมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	3.48	0.73	มาก
\bar{x}	3.61	-	มาก
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
2.1 ความสะดวกในการเข้าถึง	3.38	0.73	ปานกลาง
2.2 ความหลากหลายในการเข้าถึง	3.34	0.74	ปานกลาง
2.3 ความปลอดภัยในการเข้าถึง	3.36	0.83	ปานกลาง
\bar{x}	3.36	-	ปานกลาง
3. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว			
3.1 ผู้ขับเรือมีประสบการณ์และความชำนาญ เส้นทางเดินเรือ	3.41	0.77	มาก
3.2 มีการจัดเตรียมเรือชูชีพให้กับนักท่องเที่ยว	2.60	0.69	น้อย
3.3 ความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรม ในการเที่ยวชมตลาดน้ำ	3.48	0.73	มาก
\bar{x}	3.16	-	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุน การท่องเที่ยว			
4.1 จุดจอดเรือสะดวกปลอดภัย	3.53	0.73	มาก
4.2 การบริการห้องน้ำ / ห้องสุขา	3.11	0.88	ปานกลาง
4.3 มีที่จอดรถเพียงพอ	2.59	0.68	น้อย
4.4 มีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง	3.67	0.68	มาก
\bar{x}	3.23	-	ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความพึงพอใจ
5. ด้านบริการท่องเที่ยว			
ร้านอาหาร			
5.1 ความเหมาะสมของราคาอาหาร	3.79	0.79	มาก
5.2 คุณภาพของอาหาร	3.34	0.74	ปานกลาง
5.3 ความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด	3.84	0.69	มาก
5.4 ความสะอาดของอาหารและภาชนะ	3.31	0.72	ปานกลาง
5.5 รสชาติของอาหาร	3.59	0.69	มาก
\bar{x}	3.57	-	มาก
ร้านสินค้าที่ระลึก			
5.6 ความเหมาะสมของราคาสินค้า	3.72	0.78	มาก
5.7 คุณภาพของสินค้า	3.49	0.67	มาก
5.8 ความหลากหลายของสินค้ามีให้เลือกหลายชนิด	3.15	0.85	ปานกลาง
5.9 สินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	3.11	0.88	ปานกลาง
\bar{x}	3.37	-	ปานกลาง
กิจกรรมการท่องเที่ยว			
5.10 ความเหมาะสมของราคาและโปรแกรมทัวร์	3.49	0.67	มาก
5.11 คุณภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	3.58	0.68	มาก
\bar{x}	3.54	-	มาก
6. ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว			
6.1 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	3.51	0.65	มาก
6.2 ความเพียงพอของกิจกรรมท่องเที่ยว	3.38	0.73	ปานกลาง
6.3 ความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว	3.36	0.83	ปานกลาง
\bar{x}	3.42	-	มาก
รวมทั้งหมด	3.41	-	มาก

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 4.59 โดยเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.61)
2. ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนร้านอาหาร (ค่าเฉลี่ย 3.57)
3. ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.54)
4. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.51)
5. ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.42)
6. ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนร้านค้าที่ระลึก (ค่าเฉลี่ย 3.37)
7. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.36)
8. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.23)

ถ้าพิจารณาในรายละเอียดของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม ในแต่ละด้านจะพบว่า

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.6 โดยมีลักษณะที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมาก คือ ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 รองลงมาคือ ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72 และบรรยากาศโดยรวมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73

2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.36 โดยมีลักษณะที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความสะดวกในการเข้าถึง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 ความปลอดภัยในการเข้าถึง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83 และความหลากหลายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74

3. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.16 โดยมีความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรมในการเที่ยวชมตลาดน้ำเป็นลักษณะที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 รองลงมาคือ ประสิทธิภาพและความชำนาญเส้นทางเดินเรือของผู้ขับเรือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.77 ส่วนในเรื่อง การจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยว พบว่า มีความพึงพอใจน้อย ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.23 โดยมีลักษณะที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ มีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 รองลงมาคือ จุดจอดเรือสะดวกปลอดภัย ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 ส่วนความพึงพอใจต่อการบริการห้องน้ำ/ห้องสุขา พบว่า มีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88 และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อยต่อที่จอดรถ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 2.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68

5. ด้านบริการท่องเที่ยว

ร้านอาหาร

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนของร้านอาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.57 โดยมีลักษณะที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69 รองลงมาคือ ความเหมาะสมของราคาอาหาร ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.79 และรสชาติของอาหาร ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69 ส่วนคุณภาพของอาหาร พบว่า มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.74 และความสะอาดของอาหารและภาชนะ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72

ร้านสินค้าที่ระลึก

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนของร้านสินค้าที่ระลึก โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.37 โดยความเหมาะสมของราคา สินค้า พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.78 และคุณภาพสินค้า ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67 ส่วนความหลากหลายของสินค้ามีให้เลือกหลายชนิด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.85 และสินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.88

กิจกรรมการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.54 โดยมีคุณภาพมีจุดประสงค์ท้องถิ่น พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.63 ความเหมาะสมของราคาและโปรแกรมทัวร์ของบริการเรือน้ำเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.67

6. ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.42 โดยมีความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวเป็นลักษณะที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.65 และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อความเพียงพอของกิจกรรมท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 ความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เท่ากับ 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83

จากผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่ำ(น้อย)หรือปานกลางหมายถึง สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนา และจากผลการศึกษาพบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นของที่จอดรถและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ในประเด็นของการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนามากที่สุดและควรทำอย่างเร่งด่วน ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้พบว่านักท่องเที่ยวมี

ความพึงพอใจน้อย และยังเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่นักท่องเที่ยวนำมาพิจารณาในการตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวหรือไม่ ทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมจึงควรมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นของที่จอดรถให้มีพื้นที่สำหรับจอดรถเพิ่มมากขึ้น โดยอาจขอใช้พื้นที่จอดรถจากเจ้าของที่ดินที่ว่างเปล่าในบริเวณใกล้เคียงกับตลาดน้ำหรือแนะนำเส้นทางในการเข้าถึงตลาดน้ำคลองลัดมะยมในเส้นทางอื่นๆ เช่น การเดินทางมาโดยเรือ หรือรถโดยสารที่วิ่งประจำทางผ่านตลาดน้ำคลองลัดมะยม และพัฒนาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวในประเด็นของการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน มีจำนวนเสื้อชูชีพที่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว สภาพของเสื้อชูชีพที่ใช้การได้และสะอาด เป็นต้น

ในส่วนผลการศึกษาที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับปานกลางนั้น มีด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นความสะดวกในการเข้าถึง ความหลากหลายในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นการบริการห้องน้ำ/ห้องสุขา ด้านบริการท่องเที่ยวส่วนร้านอาหาร ในประเด็นคุณภาพของอาหารและความสะอาดของอาหารและภาชนะ ด้านบริการท่องเที่ยวส่วนร้านสินค้าที่ระลึกในประเด็นความหลากหลายของสินค้ามีให้เลือกหลายชนิดและสินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นความเพียงพอของกิจกรรมท่องเที่ยวและความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งควรมีการปรับปรุงและพัฒนาในลำดับต่อไป

ส่วนผลการศึกษาที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับสูง มีด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวและความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นจุดจอดเรือสะดวกปลอดภัยและมีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง และด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นคุณภาพมรดกแหล่งท่องเที่ยว ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนของร้านอาหารในประเด็นรสชาติของอาหาร ความเหมาะสมของราคาอาหารและความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด ซึ่งควรรักษามาตรฐานในประเด็นดังกล่าวที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับสูงให้คงอยู่และพัฒนาต่อไปให้ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่คิดว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรปรับปรุงมากที่สุดคือเรื่องของที่จอดรถที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณรถของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาจอดควรจัดสถานที่จอดรถให้มากขึ้น รองลงมาคือเรื่องการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ

ควรให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและการจัดทำเอกสารประกอบการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ เป็นต้น

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ที่ได้จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้นำอย่างเป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตคลองลัดมะยมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเขตคลองลัดมะยม ทำให้ทราบว่าไม่มีหน่วยงานใดที่มีความรับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวโดยตรง แต่จะมีงานที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น การส่งเสริมการเกษตรงานด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน เป็นต้น โดยงานส่งเสริมการเกษตรและสิ่งแวดล้อมชุมชนทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในพื้นที่ แต่ในส่วนของตลาดน้ำคลองลัดมะยม ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปรับผิดชอบอย่างจริงจัง ซึ่งทางสำนักงานเขตคลองลัดมะยมก็ได้ช่วยในการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ยังไม่มีให้เห็นชัดเจน เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนคิดภาระจากการทำงานประจำ ไม่มีเวลาว่าง จึงทำให้ไม่สามารถร่วมกิจกรรมได้ แต่หากเป็นเรื่องที่สามารถที่จะทำได้ก็จะทำ เช่น การขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตคลองลัดมะยมในการช่วยกันดูแลรักษาบ้านเรือนที่อยู่ติดริมน้ำให้สะอาด ซึ่งก็เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของชาวบ้านและสภาพแวดล้อมโดยรวมของชุมชนริมคลองลัดมะยม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ก็ควรพิจารณาว่าส่วนราชการหรือเจ้าภาพของกิจกรรมนั้นๆ ได้เปิดโอกาสหรือเชิญให้คนในชุมชนเข้ามา
ผลกบวชยเบกคักภฯ ระดับบัณฑิตศึกษา
 มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน

2. ผู้นำอย่างไม่เป็นทางการในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยม จำนวน 1 คน
 ชาวบ้านในชุมชนริมคลองลัดมะยม จำนวน 3 คน

จากการสัมภาษณ์ผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยม ทำให้ทราบว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นตลาดที่เกิดจากการรวมตัวของชุมชนริมคลองลัดมะยม โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อเน้นการรักษาแม่น้ำลำคลอง ทำให้ชุมชนเห็นว่า คลองที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสิ่งมีค่า ต้องช่วยกันดูแลรักษาให้สะอาดสวยงามอยู่เสมอ นำไปสู่การสร้างรายได้จากการขายสินค้าที่ผลิตในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผักผลไม้ อาหาร ขนมและการท่องเที่ยว ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีความสะอาดของลำคลอง ความหลากหลายของอาหารและทำเลที่ตั้งที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามา

ท่องเที่ยวในพื้นที่ นอกจากนี้ตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนและช่วยเหลือด้านการท่องเที่ยวและการรักษาความสะอาดของลำคลองในพื้นที่อย่างจริงจัง

จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในชุมชนริมคลองลัดมะยม พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรท่องเที่ยวที่มีในพื้นที่โดยตรง แต่จะมีส่วนร่วมในด้านการรักษาความสะอาดของลำคลอง ทั้งนี้ชาวบ้านมีความยินดีและเต็มใจที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน

3. ผู้ประกอบธุรกิจในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า จำนวน 10 คน ผู้ประกอบอาชีพทำสวนกล้วยไม้ จำนวน 1 คน ผู้ทำอาชีพเรือบริการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ผู้จัดได้เลือกผู้ประกอบการร้านค้า โดยสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ก่อตั้งตลาดน้ำคลองลัดมะยมถึงจำนวนและประเภทของผู้ประกอบการร้านค้า

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม พบว่า การประกอบอาชีพค้าขายในตลาดน้ำเป็นการให้บริการอาหารและสินค้าแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง ทำให้มีรายได้และความเป็นอยู่ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้ประกอบการร้านค้ายังมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกันในการรักษาความสะอาดและให้ความร่วมมือทุกอย่างหากมีการขอความช่วยเหลือหรือข้อปฏิบัติต่างๆ ที่ช่วยกันพัฒนาและส่งเสริมให้การท่องเที่ยวดีขึ้น ทั้งยังมีความยินดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพทำสวนกล้วยไม้ พบว่า เจ้าของสวนมีความยินดีอย่างยิ่งที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมสวนกล้วยไม้ของตนเอง โดยไม่มีการเก็บค่าเข้าชมสวน แต่มีรายได้จากการที่นักท่องเที่ยวมาชมสวนและซื้อกล้วยไม้กลับไป ซึ่งมีได้เป็นรายได้หลักเพราะรายได้หลักของเจ้าของสวนมาจากการนำกล้วยไม้ไปขายส่งยังตลาดค้าส่ง เช่น ปากคลองตลาด ส่วนในเรื่องการประชาสัมพันธ์สวนนั้นเป็นลักษณะของการบอกปากต่อปากจากคนชมเรือ หรือนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวแล้ว ในการจัดรายการนำเที่ยวเจ้าของสวน ไม่มีส่วนร่วมในการจัดรายการนำเที่ยว มีเพียงแต่การรอคอยรับนักท่องเที่ยวเดินทางมา และเตรียมสินค้าจากสวนของตนมาขายเล็กๆน้อยๆ เช่น กล้วยไม้ อาหารว่าง น้ำดื่ม เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ทำอาชีพเรือบริการท่องเที่ยว ทราบว่าคนขับเรือเป็นชาวบ้านที่พักอาศัยอยู่ในเขตตลิ่งชัน จะมาให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมในวันเสาร์-อาทิตย์ ส่วนวันธรรมดาจะให้บริการเรือท่องเที่ยวบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาตามทำน้ำต่างๆ เป็นการเช่าเหมาลำเป็นรายชั่วโมงหรือรายวัน ส่วนการมาให้บริการที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมทางตลาดน้ำจะมีคนจัดคิวให้ตามลำดับ ส่วนลูกค้าที่เช่าเหมาลำจะเป็นลูกค้าประจำที่เคยมาเที่ยวแล้วและได้ขอเบอร์ติดต่อส่วนตัวไว้เพื่อ

ติดต่อกลับมาเช่าเรือเที่ยวใหม่ ผู้ทำอาชีพเรือบริการท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว
ส่วนอื่นๆกับชุมชนด้วย เพื่อมีผลต่อตนเองและรายได้ที่ดีขึ้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยศึกษาจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวและศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลของการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 20-30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นคนกรุงเทพมหานคร ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีรายได้ 5,001 ถึง 10,000 บาท

โดยภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมในระดับสูง โดยมีความพึงพอใจสูงคือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านบริการท่องเที่ยว และด้านรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะประเด็นที่จอดรถและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ

นักท่องเที่ยวนั้นพบว่าการท่องเที่ยวในประเด็นของการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้นักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนามากที่สุดและควรทำอย่างเร่งด่วน ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้พบว่านักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจระดับต่ำ และยังเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่นักท่องเที่ยวนำมาพิจารณาในการตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวหรือไม่ ทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรมีการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน รวมทั้งให้มีการปรับปรุงเอกสารการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามประกอบกับผลการสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 4 แนวทางหลัก คือ แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาจากผลการศึกษาที่พบว่าด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นของ ที่จอดรถและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวใน ประเด็นของการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้เกิดการ ปรับปรุงและพัฒนามากที่สุดและควรทำอย่างเร่งด่วน ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจน้อย

แนวทางปฏิบัติ คือ ทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นของที่จอดรถให้มีพื้นที่สำหรับจอดรถเพิ่มมากขึ้น โดยอาจขอใช้พื้นที่จอดรถจากเจ้าของที่ดินที่ว่างเปล่าในบริเวณใกล้เคียงกับตลาดน้ำหรือแนะนำเส้นทางในการเข้าถึงตลาดน้ำคลองลัดมะยมในเส้นทางอื่นๆ เช่น การเดินทางมาโดยเรือ หรือรถโดยสารที่วิ่งประจำทางผ่านตลาดน้ำคลองลัดมะยม และพัฒนาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวในประเด็นของการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน มีจำนวนเสื้อชูชีพที่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว สภาพของเสื้อชูชีพที่ใช้ควรได้และ สะอาด เป็นต้น ซึ่งอาจมีการวางกฎระเบียบสำหรับเรือรับจ้างที่เข้ามาเป็นเรือบริการนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่เจ้าของเรือจะต้องมีบริการเสื้อชูชีพให้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวครบทุกคนที่ลงเรือเพราะนับเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและใช้งานได้นาน ทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นและเสริมความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้การพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต้องอยู่ภายใต้ขีดความสามารถของชุมชน และไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเดิมของชุมชน

แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินงานภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง สวน ชุมชน วัฒนธรรมและวิถีชีวิตและมีผลกระทบน้อยที่สุดต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและมีเอกลักษณ์ของตนเอง

แนวทางปฏิบัติ คือ ในด้านความสะอาดของแม่น้ำลำคลองและแหล่งท่องเที่ยวทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรกำหนดกฎระเบียบร่วมกันทั้งกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น พ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบธุรกิจบริเวณตลาดน้ำ ให้ช่วยกันรักษาความสะอาดในส่วนพื้นที่ของตนเองค้าขายและมีจุดบริการทิ้งขยะ และกำหนดวันหรือช่วงเวลาในการทำมาสะอาดร่วมกัน ตลอดจนมีจุดทิ้งขยะและป้ายรณรงค์ให้ช่วยกันรักษาความสะอาดและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวทราบเพิ่มป้ายบรรยายลักษณะพื้นที่ต่างๆ บริเวณตลาดน้ำเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้อ่านและตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นตลาดน้ำ สภาพความเป็นอยู่ชาวสวนและการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และมีการแนะนำนักท่องเที่ยวก่อนการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำไม่ให้ทิ้งขยะหรือเศษอาหารลงในลำคลองขณะลงเรือท่องเที่ยว และทำจุดบริการทิ้งขยะไว้ใกล้ท่าเทียบเรือและจุดต่างๆ เพื่อบริการนักท่องเที่ยว

ในด้านเอกลักษณ์ความเป็นตลาดน้ำคลองลัดมะยม ควรมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากตลาดน้ำอื่นๆ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม มี “สวนเขียนคน” ซึ่งเป็นสวนเกษตรแบบผสมผสาน ใช้เป็นห้องเรียนธรรมชาติ มี “บ้านหัตถกรรม และพิพิธภัณฑ์เรือจำลอง” ซึ่งทั้งสามที่นี้เป็นเอกลักษณ์ของตลาดน้ำคลองลัดมะยม รวมถึงการเป็นตลาดน้ำที่นำผลผลิตจากสวนที่มีในชุมชนมาจำหน่ายเป็นตลาดของชาวบ้านอย่างแท้จริง จึงควรหยิบยกเอกลักษณ์ดังกล่าวให้มีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น มีการทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว หรือขอความสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เช่น จากทางเขตคลังชั้น ทางกรุงเทพมหานครหรือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้ช่วยในการประชาสัมพันธ์และฝากข้อมูลตลาดน้ำคลองลัดมะยมลงตามเว็บไซต์ต่างๆ

แนวทางการพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยว ความหลากหลาย ความเพียงพอ และความน่าสนใจของกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางที่จะรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว และก่อให้เกิดรายได้

ผลงานวิจัยเบื้องต้น ระดับบัณฑิตศึกษา

แนวทางปฏิบัติ คือ พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้มีความหลากหลายและปรับเปลี่ยนไปตามเทศกาลต่างๆ โดยการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงและเส้นทางใหม่ทั้งระยะทาง ระยะเวลาและการติดต่อประสานงานกับเจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยวสถานที่นั้นๆ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเข้าชม เพื่อนำมาจัดโปรแกรมท่องเที่ยวใหม่ๆ และกำหนดราคาค่าบริการสำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยว เนื่องจากตลาดน้ำคลองลัดมะยมสามารถเดินทางต่อไปตลาดน้ำคลังชั้นและตลาดน้ำวัดสะพานได้ ซึ่งเป็นตลาดน้ำที่อยู่ใกล้เคียงกันควรสร้างเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น โปรแกรมวันเดียวเที่ยวสามตลาดน้ำโดยนักท่องเที่ยวสามารถลงเรือจากจุดบริการเรือได้จากทั้งสามตลาดน้ำ คือ เริ่มจากตลาดน้ำคลองลัดมะยมหรือตลาดน้ำคลังชั้น หรือเริ่มจากตลาดน้ำวัดสะพานก็ได้ โดยจะได้แวะเที่ยวครบทั้งสามตลาด แต่ทั้งนี้ในเรื่อง

ของค่าบริการเรือท่องเที่ยวควรถูกคิดค่าบริการในอัตราเดียวกันทั้งสามตลาดน้ำ นอกจากนี้ในการบริการเรือท่องเที่ยวหากมีโปรแกรมใดที่นักท่องเที่ยวไม่ครบจำนวน จึงไม่สามารถออกเดินทางได้ ดังที่ผู้วิจัยได้พบนักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหานี้ คือนักท่องเที่ยวต้องการไปโปรแกรมไหว้พระแก้ว วัด แต่เดินทางมาเพียง 2 คนและไม่ต้องกรอเวลาเรือ จึงต้องรอไปกับนักท่องเที่ยวที่สนใจโปรแกรมเดียวกันอีก 5 คน เพื่อให้ครบ 7 คนถึงจะออกเดินทางได้ และในวันนั้นไม่มีนักท่องเที่ยวสนใจโปรแกรมไหว้พระแก้ววัดเลย ซึ่งปัญหานี้ถ้าทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยว แล้วอาจมีการประสานงานโทรติดต่อไปยังตลาดน้ำดงลิงชัน หรือตลาดน้ำวัดสะพานเพื่อสอบถามว่ามีนักท่องเที่ยวสนใจโปรแกรมไหว้พระแก้ววัดเหมือนกันหรือไม่ หากมีนักท่องเที่ยวสนใจก็อาจให้เรือไปรับนักท่องเที่ยวที่เหลือหรือให้เรือจากตลาดน้ำแห่งใดแห่งหนึ่งแวะมารับนักท่องเที่ยวจากตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเดินทางต่อไปได้ โดยผู้ขับเรือหรือผู้จัดการท่องเที่ยวของตลาดน้ำนั้นๆ อาจแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้กับผู้ส่งต่อนักท่องเที่ยวไปให้ เพื่อให้ไม่เป็นการเสียหายได้และโอกาสในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ

ในด้านกิจกรรมท่องเที่ยวทางบก ตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีบริการนั่งเกวียนเที่ยวชมควาย และได้เพิ่มกิจกรรมขี่ม้าชมสวนขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่ชาวบ้านในพื้นที่คิดและจัดหามาเอง เป็นกิจกรรมที่ปลอดภัยและช่วยส่งเสริมความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามหากจัดกิจกรรมอื่นๆ ให้หลากหลายมากขึ้นก็ไม่ควรให้หลุดจากภาพลักษณ์ของความเป็นตลาดน้ำคลองลัดมะยม

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาาร่วมกัน เพราะคนในชุมชนจะทราบปัญหาและความต้องการของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ทำให้นำไปสู่การเริ่มต้นกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แผนกลยุทธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ คือ จัดให้มีการประชุมกลุ่มชุมชนหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ

ตลาดน้ำคลองลัดมะยมกับผู้บริหารจัดการตลาดน้ำ อาจกำหนดประชุมเดือนละ 1 ครั้ง หรือทุกสามเดือนครั้ง เพื่อร่วมหารือพบปะพูดคุยปัญหาและความต้องการของตนเองในการช่วยกันรักษาความเป็นชุมชนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืนต่อไปรวมถึงการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เพราะตลาดน้ำนับเป็นบ้านที่มีคุณค่าและเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับทุกคน นอกจากการจัดประชุมกลุ่มแล้วอาจมีการจัดกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เช่น จัดงานประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง หรือกิจกรรมล่องเรือเก็บขยะในคลองร่วมกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้จะเห็นได้ว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีสิ่งที่เป็นลักษณะเด่นที่เอกลักษณ์ของตลาดน้ำ เช่น บริเวณร้านค้าเป็นหลังคาไม้มุงด้วยหญ้าคา มีลำคลองที่ใสสะอาด มีสวนเกษตรแบบผสมผสาน แต่อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ประกอบการร้านค้าและจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ก็มีสิ่งที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ประกอบการร้านค้าและผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ดังนั้นการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงสอดคล้องกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ประกอบการร้านค้าและผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการพัฒนาจำแนกตามระดับความพึงพอใจ

1. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับต่ำ

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในประเด็นที่จอดรถ และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว ในประเด็นการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยวในระดับต่ำ (ตารางที่ 4) ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ สถานที่จอดรถ และการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยว สำหรับแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวแสดงได้ดังตารางที่ 5

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมตามความพึงพอใจในระดับต่ำ

ที่	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
	ด้าน	ประเด็น	
1	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	มีที่จอดรถเพียงพอ	2.59
2	ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว	มีการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยว	2.60

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจำแนกตามความพึงพอใจ
ระดับต่ำ

ที่	ด้าน	ประเด็น	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	
			แนวทางหลัก	แนวทางปฏิบัติ
1	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	มีที่จอดรถเพียงพอ	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	-ขยายพื้นที่จอดรถ -จัดหาพื้นที่จอดรถใกล้เคียง -แนะนำเส้นทางใหม่ เช่น ทางเรือหรือรถโดยสารประจำทาง
2	ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว	มีการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยว	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	-กำหนดกฎระเบียบสำหรับเรือนำเที่ยวต้องมีเสื้อชูชีพบริการ -นักท่องเที่ยวพึงขอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลงเรือ

2. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นการบริการห้องน้ำ/ห้องสุขา ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วน of ร้านสินค้าที่ระลึกในประเด็นสินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ความหลากหลายของสินค้ามีให้เลือกหลายชนิด คุณภาพของสินค้า ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วน of ร้านอาหารในประเด็นความสะอาดของอาหารและภาชนะ คุณภาพของอาหาร ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วน of กิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นความเหมาะสมของราคาและ โปรแกรมทัวร์ของเรือบริการนำเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นความหลากหลายในการเข้าถึงความปลอดภัยในการเข้าถึง ความสะดวกในกรณีเข้าถึงได้ในรูปแบบของค่าประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว ความเพียงพอของกิจกรรมท่องเที่ยว ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยวในประเด็น ประสิทธิภาพและความชำนาญเส้นทางเดินเรือของผู้ขับเรือ ความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรมในการเที่ยวชมตลาดน้ำ และด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในประเด็น บรรยากาศโดยรวมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 6) ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางควรพัฒนาเป็นลำดับต่อไปจากด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับต่ำตามลำดับจากตารางที่ 6 สำหรับแนวทางการพัฒนาแสดงได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ที่	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
	ด้าน	ประเด็น	
1	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	การบริการห้องน้ำ/ห้องสุขา	3.11
2	ด้านบริการท่องเที่ยว : ร้านสินค้าที่ระลึก	สินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	3.11
3	ด้านบริการท่องเที่ยว : ร้านสินค้าที่ระลึก	ความหลากหลายของสินค้าให้เลือกหลายชนิด	3.15
4	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านอาหาร	ความสะอาดของอาหารและภาชนะ	3.31
5	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านอาหาร	คุณภาพของอาหาร	3.34
6	ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ความหลากหลายในการเข้าถึง	3.34
7	ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ความปลอดภัยในการเข้าถึง	3.36
8	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว	3.36
9	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความเพียงพอของ กิจกรรมท่องเที่ยว	3.38
10	ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ความสะดวกในการเข้าถึง	3.38

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	
	ด้าน	ประเด็น		
11	ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว	ผู้ขับเรือมีประสบการณ์และความชำนาญเส้นทางเดินเรือ	3.41	
12	ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว	ความปลอดภัยจากปัญหาสุขภาพกรรมในการเที่ยวชมตลาดน้ำ	3.48	
13	ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	บรรยากาศโดยรวมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	3.48	
14	ด้านบริการนักท่องเที่ยวที่ระดับ	ร้านค้า	คุณภาพของสินค้า	3.49
15	ด้านบริการนักท่องเที่ยว	กิจกรรมการท่องเที่ยว	ความเหมาะสมของร้านค้าและโปรแกรมทัวร์ของบริการเรื่อน้ำเที่ยว	3.49
16	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความหลากหลายของกิจกรรม	3.51	

ผลงานวิจัยนันทศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 7 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจำแนกตามความพึงพอใจ
ระดับปานกลาง

ที่	ด้าน	ประเด็น	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	
			แนวทางหลัก	แนวทางปฏิบัติ
1	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	การบริการห้องน้ำห้องสุขา	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	-มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด -เพิ่มจำนวนห้องน้ำ
2	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านสินค้าที่ระลึก	สินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-จัดหาสินค้าโอท็อปของท้องถิ่นมาขาย -สินค้าที่ระลึกที่แสดงถึงความเป็นลัดมะยม เช่น งานฝีมือ
3	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านสินค้าที่ระลึก	ความหลากหลายของสินค้าที่มีให้เลือกหลายชนิด	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-จัดหาสินค้าใหม่ๆ มาขาย -กำหนดร้านค้าที่นำสินค้ามาขายไม่ให้ซ้ำกัน ให้มีความหลากหลาย
4	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านอาหาร	ความสะอาดของอาหารและภาชนะ	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-กำหนดมาตรฐานความสะอาดและรูปแบบภาชนะสำหรับร้านอาหารในบริเวณตลาดน้ำให้ใช้ในรูปแบบเดียวกัน เช่น กระจงใบคองใส่อาหาร
5	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านอาหาร	คุณภาพของอาหาร	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-ทางตลาดน้ำควรกำหนดมาตรฐานคุณภาพอาหารของร้านค้าที่นำมาขาย -มีเจ้าหน้าที่เดินตรวจดูร้านอาหารและจับค่าต่างๆ
6	ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ความปลอดภัยในการเข้าถึง	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	-แนะนำเส้นทางใหม่ๆ ในการเดินทางเข้าถึงตลาดน้ำ เช่น -เดินทางโดยเรือจากตลาดน้ำถึง -ขึ้นหรือจากตลาดน้ำวัดสะพาน -แนะนำการเดินทางมาโดยรถโดยสารประจำทางที่วิ่งผ่านตลาดน้ำ
7	ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ความปลอดภัยในการเข้าถึง	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	-แนะนำเส้นทางในการเดินทางที่เข้าถึงได้ปลอดภัย ไม่เปลี่ยว

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ประเด็น	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	
			แนวทางหลัก	แนวทางปฏิบัติ
8	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	- จัดทำกิจกรรมท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว เช่น สอนการเกษตรสอนปลูกกล้วยไม้หรือการดำน้ำที่ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมทำและนำกลับไปเป็นที่ระลึกได้
9	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความเพียงพอของกิจกรรมท่องเที่ยว	แนวทางการพัฒนาแบบสหการท่องเที่ยว	- เพิ่มจำนวนของกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมกิจกรรมได้เพียงพอ เช่น นักท่องเที่ยวอินชมนั่งเกวียน ให้จัดหาเกวียนมาเพิ่ม
10	ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ความสะดวกในการเข้าถึง	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	- จัดทำป้ายบอกทางเข้าตลาดน้ำที่ชัดเจนและติดตามจุดเส้นทางต่างๆ
11	ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว	ผู้ขับขี่เรือมีประสบการณ์และชำนาญเส้นทางเดินเรือ	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	- เลือกใช้ผู้ขับเรือบริการที่มีความชำนาญในการขับเรือและเส้นทางเดินเรือในพื้นที่
12	ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว	ความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรมในการเที่ยวชมตลาดน้ำ	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	- เพิ่มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้ดูแลทั่วถึง - ขอความร่วมมือจากพ่อค้าแม่ค้าให้ช่วยกันเป็นหูเป็นตาคอยช่วยกันดูแล
13	ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	บรรยากาศโดยรวมของตลาดน้ำ ตลอดจนลักษณะ	แนวทางการอนุรักษ์หรือกิจกรรมท่องเที่ยว	- คงความเป็นเอกลักษณ์ของตลาดน้ำคลองอ้อมตะมที่มีตลาดริมน้ำที่เป็นหลังคาไม้มุงหญ้าคา มีความร่มรื่นของต้นไม้ ถ้าคลอง สวน
14	ด้านบริการท่องเที่ยว: ร้านสินค้าที่ระลึก	คุณภาพของสินค้า	แนวทางการพัฒนาแบบการท่องเที่ยว	- ดูแลและกำหนดให้ร้านค้าสินค้าที่ระลึกขายสินค้าที่มีคุณภาพ
15	ด้านบริการท่องเที่ยว: กิจกรรมการท่องเที่ยว	ความเหมาะสมของราคาและโปรแกรมทัวร์ของบริการเรือนำเที่ยว	แนวทางการพัฒนาแบบการท่องเที่ยว	- ดูแลและกำหนดมาตรฐานราคาให้มีราคาที่เหมาะสมไม่ให้สูงเกินไป
16	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	แนวทางการพัฒนาแบบการท่องเที่ยว	- จัดทำกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆ เข้ามาเพิ่มเติม ให้มีความหลากหลาย

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูง

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวและความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเด็นจุดจอดเรือสะดวกปลอดภัยและมีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง และด้านบริการท่องเที่ยวในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นคุณภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ด้านบริการท่องเที่ยวในส่วน of ร้านอาหารในประเด็นรสชาติของอาหาร ความเหมาะสมของราคาอาหารและความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด ในระดับสูง (ตารางที่ 8) ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับสูงควรพัฒนาต่อไปให้ดียิ่งขึ้น สำหรับแนวทางการพัฒนาแสดงได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อตลาดน้ำคลองลัดมะยมที่มีความพึงพอใจในระดับสูง

ที่	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
	ด้าน	ประเด็น	
1	ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	3.52
2	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	จุดจอดเรือสะดวกปลอดภัย	3.53
3	ด้านบริการท่องเที่ยว : กิจกรรมการท่องเที่ยว	คุณภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	3.58
4	ด้านบริการท่องเที่ยว : ร้านอาหาร	รสชาติของอาหาร	3.59
5	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	มีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง	3.67
6	ด้านบริการท่องเที่ยว : ร้านอาหาร	ความเหมาะสมของราคาอาหาร	3.79

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ที่	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
	ด้าน	ประเด็น	
7	ด้านบริการท่องเที่ยว : ร้านอาหาร	ความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด	3.79
8	ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	3.84

ตารางที่ 9 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยมจุ่มน้ำตามความพึงพอใจระดับสูง

ที่	ด้าน	ประเด็น	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	
			แนวทางการพัฒนา	แนวทางปฏิบัติ
1	ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> -มีจุดบริการทิ้งขยะตามจุดต่างๆ ในบริเวณตลาดน้ำที่สะดวกเห็นได้ง่าย -จัดกิจกรรมพายเรือเก็บขยะในคลอง -จัดวันทำความสะอาดตลาดน้ำ ถูกรับพ่อค้าแม่ค้าให้มีส่วนร่วมในการทำมาความสะอาด
2	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	จุดจอดรถสะดวกปลอดภัย	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> -จัดบริเวณขึ้น-ลงเรือให้ได้มาตรฐาน -มีเจ้าหน้าที่ดูแลตลอดเวลา -จำกัดปริมาณคน
3	ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	คุณภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> -เลือกใช้คนขับเรือบริการท่องเที่ยวที่เป็นคนในพื้นที่ มีความชำนาญเส้นทางเดินเรือและสามารถให้คำบรรยายถึงสถานที่ต่างๆ ที่น่าสนใจได้ -อบรมเด็กๆ ในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการเป็นมัคคุเทศก์นำชมที่เที่ยวบริเวณตลาดน้ำ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	ด้าน	ประเด็น	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	
			แนวทางหลัก	แนวทางปฏิบัติ
4	ด้านบริการท่องเที่ยว:ร้านอาหาร	รสชาติของอาหาร	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-กำหนดมาตรฐานรสชาติและความสะอาดของอาหารรวมถึงคุณภาพ โดยขอความร่วมมือจากทางเขตคลังชัน หรือทางตลาดน้ำจัดทำกิจกรรมกับร้านอาหารที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้ร้านอื่นๆปฏิบัติตาม
5	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยว	มีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง	แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว	-ดูแลทางเดินเท้าให้เดินได้สะดวกไม่ชำรุด -กำหนดพื้นที่ร้านค้าไม่ให้ล้ำทางเดิน
6	ด้านบริการท่องเที่ยว:ร้านอาหาร	ความเหมาะสมของราคาอาหาร	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-ดูแลและกำหนดราคาสินค้าและอาหารในราคาที่เหมาะสมไม่ให้สูงเกินไป
7	ด้านบริการท่องเที่ยว:ร้านอาหาร	ความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด	แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว	-จัดหาอาหารใหม่ๆ มาขาย -กำหนดร้านค้าที่นำอาหารมาขายไม่ให้ซ้ำกัน ให้มีความหลากหลาย
8	ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว	ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	-ปลูกฝังให้ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวและให้ช่วยกันรักษาความเป็นธรรมชาติไว้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาในเรื่องศักยภาพและความสามารถในการรองรับการพัฒนาของตลาดน้ำคลองลัดมะยม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนมาร่วมช่วยกันวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดต่างๆ รวมถึงผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2529.

_____. นโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2535.

_____. สรุปปัญหาและการป้องกันแก้ไขผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2537.

_____. นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ Ecotourism ปีพ.ศ.2538-2539. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2538.

จุฑามาศ จันทร์รัตน์. "การท่องเที่ยวก้าวไกล หัวใจอยู่ที่ความร่วมมือ." จุดสารการท่องเที่ยว 17, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2541): 9.

ชววิทย์ ศิริเวชกุล. "การท่องเที่ยวเชิงชุมชนและการจัด Homestay Community Based Tourism and Homestay." จุดสารการท่องเที่ยว 20, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2544): 43.

ชยากรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.

ชิตจันทร์ หังสสุต. หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527.

คำรงค์ศักดิ์ ชัยสนิทธิ และก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา. การจัดการสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์วังอักษร, 2546.

ผลงานวิจัยนศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ค้อย ชุมสาย, หม่อมหลวง. ปฐมบทแห่งการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ทิววัฒน์ รัตนเกตุ. "การศึกษาศักยภาพของพื้นที่และความพร้อมของชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประเภทอ่างเก็บน้ำ กรณีศึกษา : อ่างเก็บน้ำคลองระโงก จังหวัดระยอง." วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชน นโยบายและกลวิธี. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2537.

นวรรณ์ เกี้ยวมาศ. “การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตชายฝั่งทะเล จังหวัดจันทบุรี.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสารสนเทศ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

นาคม ชีรสวรรณจักร. “ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา : อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

นิกม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2536.

นิตี กลสิโกศล. “อ.ส.ท. กับความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยก่อนเป็นท.ท.ท.” จุดสารไทยคดีศึกษา 16, 1 (สิงหาคม-ตุลาคม 2542).

เนตรชนก นันทิ. “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม: กรณีศึกษาวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอสี จังหวัดลำพูน.” การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

เนาวรัตน์ พลายน้อยและคณะ. พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. ระเบียบวิธีวิจัยทางการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์ ดีไซน์, 2549.

ประกอบศิริ ภักดีพินิจ. “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวทางน้ำชุมชนริมคลองเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550.

ประกอบศิริ ภักดีพินิจ. “การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบริเวณคว้านพะเยา.” วารสารนเรศวรพะเยา 1, 1 (มกราคม - เมษายน 2551) : 43-51.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ, 2542.

ประทีป นวลเจริญ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทางบก ของจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2547.

ประเวศ วะสี, นายแพทย์. ประชาคมตำบลยุทธศาสตร์ เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรมและ

สุขภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.

พัทตร์ผอง วัฒนสินธุ์ และพสุ เคะชรินทร์. การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พจนา สวนศรี. “การจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน” อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 17, 2

(เมษายน-มิถุนายน 2541).

พจนานุกรมไทยฉบับทันสมัย. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2543.

พวงเพชร วัชรอยู่. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

ภราเดช พัทธ์วิเชียร. การท่องเที่ยวไทยแบบนิเวศยั่งยืน. กรุงเทพฯ : กองแผนงานการท่องเที่ยว

แห่งประเทศไทย, 2537.

มิ่งสรรพ ขาวสอาด. “เส้นทางอุตสาหกรรมไทย.” วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 11, 4

(ธันวาคม 2536) : 32.

มณีวรรณ ผิวฉิม และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการพัฒนาการและผลกระทบของการ

ท่องเที่ยว กรณีศึกษาบึงลาคน้ำ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,

2546.

มธุรส ปราบไพร. “ศักยภาพของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว: กรณีชุมชนไทยทรงดำ

บ้านเขาฮ้อย ตำบลเขาฮ้อย อำเภอเขาฮ้อย จังหวัดเพชรบุรี.” การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

มันัส สุวรรณ และคณะ. การบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล(อบต.)และสภาตำบล(สต.). เชียงใหม่ : โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์

กับสิ่งแวดล้อมภาคเหนือ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

รัฐติทยา หิรัณยหาด. “แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว:

กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี.” การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

วจินี แสงสว่าง. “พฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการรักษาความสะอาดเพื่อส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และคณะ. การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาเกาะช้าง จังหวัดตราด. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.
 วรรณาวงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.

วินิจ วีรยางกูร. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร, 2532.

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. “การท่องเที่ยว : การพัฒนาที่มีขีดจำกัด.” จุดสารการท่องเที่ยว 7, 4 (ตุลาคม 2531) : 28-32.

สถาบันวิจัยสังคม. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : โครงการพัฒนาศูนย์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ยั่งยืน ในภูมิภาคกลุ่มแม่โขง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

สมยศ นาวิการ. การบริหารพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2540.

สาคร ถาวงษ์กลาง. “การศึกษาเพื่อวางแผนจัดการพื้นที่ในจวนรับผิดชอบของหน่วยจัดการต้นน้ำแม่สะ อําเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.” การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

สิริอร วิชชาวุธ และคณะผู้เขียน. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

เสรี พงศ์พิศ. ร้อยคำที่ควรรู้. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พลังปัญญา, 2547.

สถัญญ์ แสงอรัญญา. “ศักยภาพและแนวทางการจัดการอุทยานแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ :

กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

สุคนธ์ แก้วนันตา. “การศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน.” การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

สุทธิชัย อบอุ่น, พระมหา. “การศึกษาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศึกษาเฉพาะกรณี : เส้นทางสายลำน้ำกก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

สุธัญญา ทองวิชิต. “ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาคำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.” ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2545.

สุพัศรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัวยุคใหม่ ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพมหานคร : ไทยพัฒนาพานิช, 2536.

อนันต์ เกตุวงศ์. หลักและเทคนิคการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

เอกพงศ์ ชนพิบูลพงศ์. การบริการเพื่อความพึงพอใจ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิธิษฐ์การพิมพ์, 2540.

ภาษาต่างประเทศ

Berley, G.E. The Craft of Public Administration. Boston : Allyn and Bacon, 1975.

Buckley, A.S. International Centre of Ecotourism Research. (Research Report 1993).
Gold Cost : ICER, 1996.

Cochran, W.G. Sampling Techniques. 3rd ed. New York : John Wiley and Sons, Inc, 1977.

Greenwood, D. “Cultural Authenticity”. Cultural Survival Quarterly, no.6 (1982) : 27-28.

Kozak, Metin, and Alain Decrop. Handbook of Tourist Behavior. New York : Routledge, 2008.

Meintosh, Robert W., and Goedner Charles R. Tourism Principle, Practices,

Philosophies. 5th ed. New York : John Wiley and Sons, Inc, 1986.

Murphy, P. Tourism : A Community Approach. New York : Metheun, Inc, 1995.

Parry, G. “The Idea of Political Participation” in G. Parry. ed. Participation in Political.
Manchester : Manchester University Press, Rowman and Littlefield, 1972.

Pigram, J. “Planing for Tourism in Rural Areas : Bridging the Policy Implementation Gap.” In Pearce and Butler (Eds.), Tourism Research : Critiques and Challenges, 156-174. London : Routledge, 1993.

Procter Paul. Cambridge International Dictionary of English (Cambridge Illustrated History).

UK : Cambridge University Press, 1995.

Resinger, Y. "Tour – Host Contact as Part of Cultural Tourism." World Leisure and

Recreation, 36 (Summer 1994) : 24-28.

The Commonwealth Department Tourism. Tourism Australia's Passport to Growth, A National

Tourism Strategy. (Implementation Progress Report No. 1, Canberra Australia :

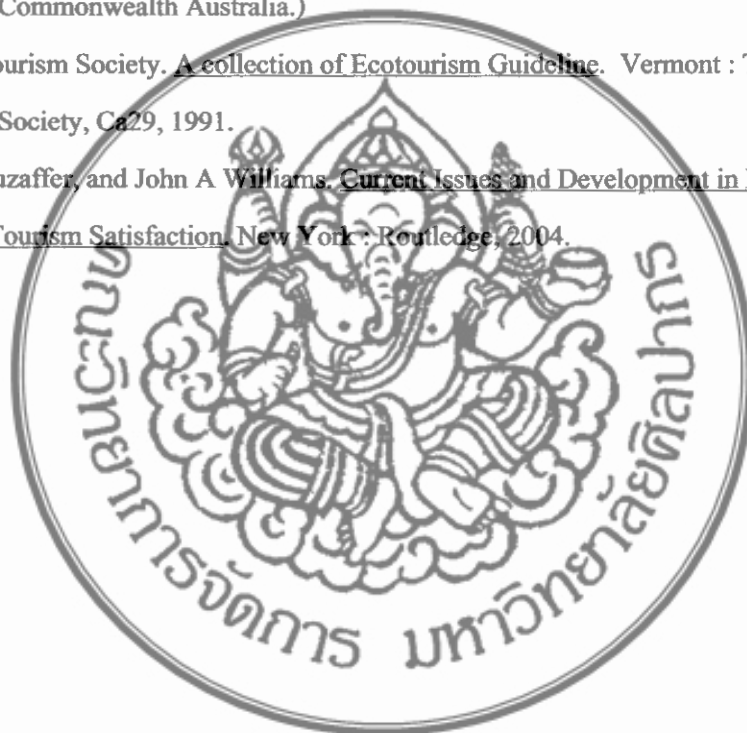
Commonwealth Australia.)

The Ecotourism Society. A collection of Ecotourism Guideline. Vermont : The Ecotourism

Society, Ca29, 1991.

Uysal, Muzaffer, and John A Williams. Current Issues and Development in Hospitality and

Tourism Satisfaction. New York : Routledge, 2004.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคเหนือ ก
แบบนำสัมมนาสำหรับชาวบ้านในชุมชนตำบลดงอีคึมะยม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

แบบนำสัมภาษณ์
สำหรับชาวบ้านในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ.....อายุ.....
3. ระดับการศึกษา.....
4. อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....
5. ตำแหน่งในชุมชน.....
6. ตำแหน่งในหน่วยราชการ/สังกัด.....
7. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านสภาพการณ์การท่องเที่ยว

1. ท่านมีความรู้หรือเคยได้รับข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวตลาดน้ำหรือไม่
2. นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงใด มีความหนาแน่นอย่างไร
3. ท่านคิดว่าสถานการณ์ทางการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นอย่างไร

ตอนที่ 3 เอกลักษณะของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

1. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดนักท่องเที่ยวจึงมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม
2. ท่านคิดว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในด้านใดบ้าง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

- 2.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว
- 2.2 ด้านศิลปวัฒนธรรม
- 2.3 กิจกรรมท่องเที่ยว
- 2.4 อื่น ๆ
3. ท่านได้รับผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 4 การรักษาสีงแวดล้อม

1. ชุมชนของท่านเคยมีการหารือหรือกำหนดแนวทางในการรักษาสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร และได้ผลอย่างไร
2. ท่านคิดว่าชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงไร หลังจากมีการเข้ามาของนักท่องเที่ยว และมีวิธีการจัดการอย่างไร

ตอนที่ 5 การบริหารจัดการ

1. ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรใดๆ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของท่านหรือไม่ คืออะไร อย่างไร
2. ท่านหรือชุมชนได้นำเอารายได้ส่วนหนึ่งกลับมาเพื่อใช้จ่ายในโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือไม่ อย่างไร
3. ชุมชนของท่านมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างไร
4. ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัญหา ที่ขัดขวางกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 6 การมีส่วนร่วมของชุมชน

1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยมหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างไร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ข
แบบนำชมภายในสำหรับส่วนที่เรือน้ำทิพย์ของศาลาน้ำศักดิ์ศรีของวัดระฆังโฆสิตาราม

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แบบนำสัมภาษณ์
สำหรับสวนที่เรื่อนำเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยมพาเข้าชม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ.....อายุ.....
3. ระดับการศึกษา.....
4. อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....
5. ประเภทของสวน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. สวนของท่านเปิดให้เรือท่องเที่ยวเข้าชมในช่วงวันและเวลาใดบ้าง
2. สวนของท่านสามารถเข้าชมได้ทุกช่วงฤดูกาลหรือไม่ ช่วงใด
3. ท่านคิดอัตราเข้าชมสวนของท่านหรือไม่ อย่างไร
4. เหตุใดท่านจึงตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมสวนของท่าน
5. รายได้หลักของสวนท่านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวคืออะไร
6. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาสวนของท่าน
7. ในระหว่างการทำสวนท่านประสบกับปัญหาใดมากที่สุด
8. ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อย่างไร

ตอนที่ 3 การรักษาสภาพแวดล้อม คือพัฒนาธรรม

ผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
2. ท่านคิดว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงไร หลังจากมีการเข้ามาของนักท่องเที่ยว และมีวิธีจัดการอย่างไร

ตอนที่ 4 การบริหารจัดการ

1. ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรใด ๆ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของท่านหรือไม่ คืออะไร อย่างไร
2. ท่านหรือชุมชนได้นำเอารายได้ส่วนหนึ่งกลับมาเพื่อใช้จ่ายในโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือไม่ อย่างไร

3. ชุมชนของท่านมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างไร
4. ชุมชนของท่านมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของตลาดน้ำคลองลัดมะยมหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัญหา ที่ขัดขวางกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมของชุมชน

1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อย่างไร
2. จะมีแนวทางใดที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ค
แบบนำชั้นกลางสำหรับพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

แบบนำสัมภาษณ์
สำหรับพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ.....อายุ.....
3. ระดับการศึกษา.....
4. อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....
5. ประเภทสินค้าที่ขายในปัจจุบัน.....
6. ที่อยู่ปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ช่วงฤดูการท่องเที่ยว เทศกาล วัน หรือเวลาใด ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการมาก
2. ท่านได้รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการท่องเที่ยวประมาณเท่าใด คู่ค้าหรือไม่
3. ท่านคิดว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมในด้านอะไรบ้าง
 - 4.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว
 - 4.2 ด้านศิลปวัฒนธรรม
 - 4.3 กิจกรรมท่องเที่ยว
 - 4.4 อื่นๆ

2. ท่านประสบกับปัญหาใดมากที่สุดในช่วงการให้บริการ
3. ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อย่างไร
4. ท่านได้รับผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 3 การรักษาสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
2. ท่านคิดว่าตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงไร หลังจากมีการเข้ามาของนักท่องเที่ยว และมีวิธีจัดการอย่างไร

ตอนที่ 4 การบริหารจัดการ

1. ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรใด ๆ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของท่านหรือไม่ คืออะไร อย่างไร
2. ท่านหรือชุมชนได้นำเอารายได้ส่วนหนึ่งกลับมาเพื่อใช้จ่ายใน โครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือไม่ อย่างไร
3. ชุมชนของท่านมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างไร
4. ชุมชนของท่านมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของตลาดน้ำคลองลัดมะยมหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัญหา ที่ขัดขวางกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมของชุมชน

1. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อย่างไร
2. จะมีแนวทางใดที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ๓

แบบฟอร์มคำขอเข้าห้องเรียนหรือฝึกงานที่สถานประกอบการมัธยมศึกษา

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

แบบนำสัมภาษณ์
สำหรับเรือนำเที่ยวที่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ.....อายุ.....
3. ระดับการศึกษา.....
4. อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....
5. ทำหน้าที่ให้บริการ.....
6. ที่อยู่ปัจจุบัน.....
7. ระยะเวลาที่นำอาชีพนี้.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยวที่มาเช่าเหมาเรือส่วนมากเป็นลูกค้ากลุ่มใด
2. ราคาที่ให้เขาเช่าเรือ
3. จำนวนคนสูงสุดที่สามารถให้บริการได้ต่อเรือ 1 ลำ
4. เส้นทางใดที่นักท่องเที่ยวนิยมไป
5. จุดแวะพัก เลือกซื้อสินค้า ชมสวนมีกี่แห่ง อะไรบ้าง
6. ระหว่างการท่องเที่ยวท่านต้องทำหน้าที่บรรยายสิ่งที่ได้พบเห็นแก่นักท่องเที่ยวด้วยหรือไม่
อย่างไร
7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพแวดล้อมระหว่างการเดินทาง เช่น กลิ่นของน้ำ
ความสะอาดของแม่น้ำ เป็นต้น
8. ท่านมีมาตรการในการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างไร
9. ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลอง
ลัดมะยม อย่างไร
10. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือไม่
อย่างไร

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามความพึงพอใจและความต้องการของนักทอมเที่ยวที่มีต่อการมาเที่ยว
ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร”
โดย นางสาวธนรณ ศรีสวัสดิ์

สาขาการประกอบการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จุดประสงค์

1. แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการมาเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ใ้ขอความร่วมมือจากท่านผู้มาเที่ยว โปรดกรอกแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน
2. แบบสอบถามประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำ
ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการมาเที่ยวชมตลาดน้ำของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร อื่นๆ.....
4. ระดับการศึกษา มัธยมหรือต่ำกว่า ม.6 ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ นักธุรกิจ ประกอบกิจการส่วนตัว/ค้าขาย
 รับจ้างทั่วไป นักเรียน/นักศึกษา อื่นๆ.....
6. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บ. 5,001-10,000 บ. 10,001-20,000 บ. มากกว่า 20,000 บ.

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดน้ำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

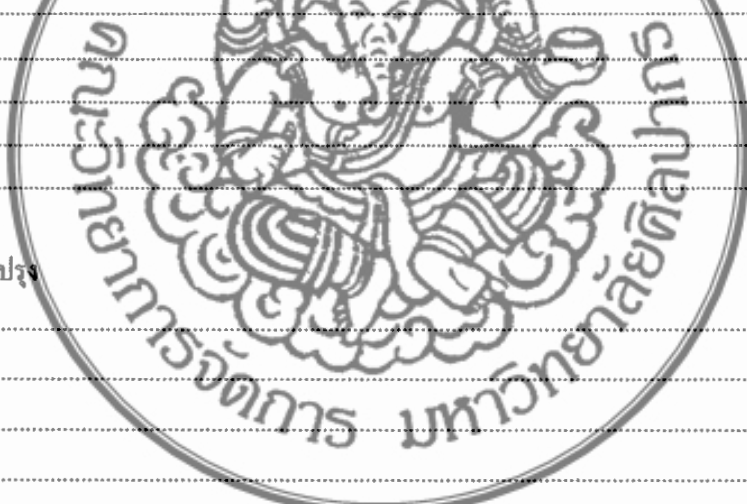
ประเด็นวัดความพึงพอใจ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว					
1.1 ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว					

1.2	ความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว				
1.3	บรรยากาศโดยรวมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม				
2. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
2.1	ความสะดวกในการเข้าถึง				
2.2	ความหลากหลายในการเข้าถึง				
2.3	ความปลอดภัยในการเข้าถึง				
3. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว					
ในระหว่างการท่องเที่ยว					
3.1	ผู้ขับขี่มีประสบการณ์และความชำนาญเส้นทางเดินเรือ				
3.2	มีการจัดเตรียมเสื้อชูชีพให้กับนักท่องเที่ยว				
3.3	ความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรมในการเที่ยวชมตลาดน้ำ				
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่อำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว					
4.1	จุดจอดเรือสะดวกปลอดภัย				
4.2	การบริการห้องน้ำ / ห้องสุขา				
4.3	มีที่จอดรถเพียงพอ				
4.4	มีทางเดินเท้าที่สะดวกและป้ายบอกทาง				
5. ด้านบริการท่องเที่ยว					
ร้านอาหาร					
5.1	ความเหมาะสมของราคาอาหาร				
5.2	คุณภาพของอาหาร				
5.3	ความหลากหลายของอาหารมีให้เลือกหลายชนิด				
5.4	ความสะดวกของอาหารและภาชนะ				
5.5	รสชาติของอาหาร				
ร้านสินค้าที่ระลึก					
5.6	ความเหมาะสมของราคาสินค้า				
5.7	คุณภาพของสินค้า				
5.8	ความหลากหลายของสินค้าน่ามีให้เลือกหลายชนิด				
5.9	สินค้าแสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น				
กิจกรรมการท่องเที่ยว					
5.10	ความเหมาะสมของราคาและโปรแกรมทัวร์ของบริการเรือน้ำเที่ยว				
5.11	คุณภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น				

6. ด้านรูปแบบของการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว					
6.1 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว					
6.2 ความเพียงพอของกิจกรรมท่องเที่ยว					
6.3 ความน่าสนใจของกิจกรรมท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการมาเที่ยวชมตลาดน้ำของนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านว่าท่านต้องการให้ตลาดน้ำคลองลัดมะยมจัดการท่องเที่ยวอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ท่านมากที่สุด และเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง

ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวชนรรณ์ ศรีสวัสดิ์
 ที่อยู่ 32/5 หมู่ 8 ซอยรัชกาลพระ 22 เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10170
 ที่ทำงาน บริษัท สกกลไทย จำกัด 620 ถนนบรมราชชนนี เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 0-2433-0100

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542

สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรม
 การท่องเที่ยว จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่จัดซื้อต่างประเทศ บริษัท สกกลไทย จำกัด

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา